

Analiza tržišta privatnog visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj

Radić, Ana

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:148:103596>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-29**



Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)



Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

**Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Poslovna ekonomija – smjer
Financije**

**ANALIZA TRŽIŠTA PRIVATNOG VISOKOG OBRAZOVANJA
U REPUBLICI HRVATSKOJ**

Diplomski rad

Ana Radić

Zagreb, lipanj, 2022.

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Poslovna ekonomija – smjer

Financije

**ANALIZA TRŽIŠTA PRIVATNOG VISOKOG OBRAZOVANJA
U REPUBLICI HRVATSKOJ**

**ANALYSIS OF THE PRIVATE HIGHER EDUCATION MARKET
IN CROATIA**

Diplomski rad

Ana Radić, 0067564495

Mentor: Prof. dr. sc. Hrvoje Šimović

Zagreb, lipanj, 2022.

SAŽETAK

Odluka na visoko obrazovanje predstavlja važnu odluku svakog pojedinca i ujedno jednu od glavnih prekretnica u njegovom životu koja doprinosi ne samo kvaliteti njegova života i mogućnosti uspješnog ulaska na tržište rada, već i društvu i cjelokupnom gospodarstvu. Kontinuirano ulaganje u sustav obrazovanja i njegovo unaprjeđivanje i prilagođavanje zahtjevima današnjih promjena osigurava konkurentnost nacionalnog gospodarstva, ali i daljnji društveni razvoj. Cilj je rada prikazati analizu tržišta privatnog visokog obrazovanja kroz razmatranje privatnih sveučilišta, veleučilišta i visokih škola koje djeluju na području Republike Hrvatske te specifičnosti samog tržišta privatnog visokog obrazovanja. Analiza tržišta privatnog visokog obrazovanja podrazumijeva analizu strukturnih i organizacijskih obilježja privatnog visokog obrazovanja te analizu financijskog poslovanja kroz osnovne sektorske pokazatelje i kretanje financijskih pokazatelja u posljednjih pet godina. Za potrebe pisanja rada korišteni su sekundarni izvori podataka koji podrazumijevaju podatke prikupljene iz dostupne literature koja uključuje službene stranice institucija relevantnih u okviru područja visokoškolskog obrazovanja u Republici Hrvatskoj kao što su Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Agencija za znanost i visoko obrazovanje te informacijski sustav MOZVAG. Istraživački dio rada temelji se na analizi privatnih sveučilišta, veleučilišta i visokih škola na temelju podataka s njihovih službenih stranica te podataka iz internetskih baza financijskih podataka vezanih uz njihove godišnje financijske izvještaje tijekom posljednjih pet godina dostupnih na stranicama Financijske agencije i internetskog servisa info.BIZ 2.0.

Analiza financijskih pokazatelja ukazuje na visoku likvidnost i financijsku stabilnost sektora privatnog visokog obrazovanja. U okviru pokazatelja zaduženosti koeficijent zaduženosti i koeficijent financiranja su u prihvatljivim iznosima, međutim koeficijent vlastitog financiranja je svih godina ispod referentne vrijednosti. Faktor zaduženosti je značajno visok tijekom promatranog razdoblja što bi moglo dodatno potaknuti poteškoće u poslovanju. Ekonomičnost ukupnog poslovanja raste tijekom promatranog razdoblja. Rentabilnost ukupne imovine bilježi zadovoljavajuće rezultate samo 2017. i 2018. godine, dok je s druge strane ostvaren zadovoljavajući povrat na vlastiti kapital.

Ključne riječi: visoko obrazovanje, privatno i javno visoko obrazovanje, tržište visokog obrazovanja, strukturni i financijski pokazatelji, sektor privatnog visokog obrazovanja

ABSTRACT

ANALYSIS OF THE PRIVATE HIGHER EDUCATION MARKET IN CROATIA

The decision to pursue higher education represents an important decision for every individual and at the same time one of the main turning points in his life, which contributes not only to the quality of his life and the possibility of successfully entering the labor market, but also to society and the entire economy. Continuous investment in the education system and its improvement and adaptation to the requirements of today's changes ensures the competitiveness of the national economy, but also further social development. The aim of this paper is to present the analysis of private higher education market through consideration of private universities, polytechnics and colleges operating in the Republic of Croatia and the specifics of the private higher education market itself. The analysis of the private higher education market implies the analysis of the structural and organizational characteristics of private higher education and the analysis of financial operations through basic sectoral indicators and the movement of financial indicators in the last five years. For the purposes of writing this paper, secondary data sources were used, which include data collected from available literature that includes official websites of institutions relevant in the field of higher education in the Republic of Croatia, such as the Ministry of Science and Education and the Agency for Science and Higher Education, as well as MOZVAG information system. The research part of the paper is based on the analysis of private universities, polytechnics and colleges based on data from their official websites and data from online financial databases related to their annual financial statements over the past five years available on Financial Agency website and the internet service info.BIZ 2.0.

The analysis of financial indicators indicates high liquidity and financial stability of the private higher education sector. In terms of indebtedness indicators, the indebtedness ratio and the financing ratio are in acceptable amounts, however, the self-financing ratio is below the reference value in all years. The indebtedness factor is significantly high during the observed period, which could further cause difficulties in business operations. The economy of the overall business is growing during the observed period. The profitability of total assets recorded satisfactory results only in 2017 and 2018, while on the other hand, a satisfactory return on equity was achieved.

Keywords: higher education, private and public higher education, higher education market, structural and financial indicators, private higher education sector

Sadržaj

1.UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori podataka i metode istraživanja.....	1
1.3. Sadržaj i struktura rada.....	2
2. VISOKO OBRAZOVANJE U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	3
2.1. Struktura sustava visokog obrazovanja	3
2.2. Razlike između sveučilišnih i stručnih studija	6
2.3. Javno i privatno visoko obrazovanje	10
3.STRUKTURNA I ORGANIZACIJSKA OBILJEŽJA PRIVATNOG VISOKOG OBRAZOVANJA	14
3.1. Pregled privatnih visokih učilišta prema tipu i vrsti.....	14
3.2. Pregled privatnih visokih učilišta prema programu i području	16
3.3. Programi cjeloživotnog obrazovanja	20
3.4. Komparativni prikaz cijena i troškova.....	22
3.5. Usporedba na razini geografske raspodijeljenosti	25
3.6. Pravna osobnost i ustroj.....	27
4.FINANCIJSKO POSLOVANJE.....	32
4.1.Osnovni sektorski pokazatelji.....	32
4.2. Kretanje financijskih pokazatelja	40
4.3. Specifičnosti tržišta privatnog visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj.....	43
5.ZAKLJUČAK	48
POPIS SLIKA	50
POPIS TABLICA.....	50
POPIS GRAFIKONA	50
LITERATURA.....	51
ŽIVOTOPIS	54

1.UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Obrazovanje je temeljno ljudsko pravo i ključni segment svih društvenih aktivnosti. Ono je u nacionalnom interesu svake zemlje, pa tako i Republike Hrvatske koja prepoznaje sve veću važnost i utjecaj obrazovanja, posebice visokog obrazovanja, na nacionalni i društveni razvoj, ali i njegovu važnost u okviru osobnog rasta i razvoja. Sve veći značaj visokog obrazovanja očituje se u kontekstu ljudskog kapitala gdje obrazovanje pridonosi poboljšanju kvalitete ljudskih resursa kao nositelja svih ključnih poslovnih i društvenih aktivnosti. Snažan tehnološki napredak posljednjih godina, globalizacija i sve veća konkurencija kao promjene koje utječu na današnju neizvjesnu okolinu stavljaju naglasak na ljudski kapital kao jednu od temeljnih konkurentskih prednosti. Odluka na visoko obrazovanje predstavlja vrlo važnu odluku svakog pojedinca i ujedno jednu od glavnih prekretnica u njegovom životu koja pridonosi ne samo kvaliteti njegova života i mogućnosti uspješnog ulaska na tržište rada, već i društvu, ali i cjelokupnom gospodarstvu.

Predmet rada odnosi se na strukturu sustava visokog obrazovanja, razgraničavanje pojmova kao što su privatno i javno visoko obrazovanje, razlike između sveučilišnih i stručnih studija te podrazumijeva analizu strukturnih i organizacijskih obilježja te financijskog poslovanja privatnih visokih učilišta.

Cilj je rada prikazati analizu tržišta privatnog visokog obrazovanja kroz razmatranje privatnih sveučilišta, veleučilišta i visokih škola koji djeluju na području Republike Hrvatske te specifičnosti samog tržišta privatnog visokog obrazovanja.

1.2. Izvori podataka i metode istraživanja

Za potrebe pisanja rada korišteni su sekundarni izvori podataka koji podrazumijevaju podatke prikupljene iz dostupne literature koja uključuje službene stranice institucija relevantnih u okviru područja visokoškolskog obrazovanja u Republici Hrvatskoj kao što su Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Agencija za znanost i visoko obrazovanje te informacijski sustav MOZVAG. Istraživački dio rada temelji se na analizi privatnih sveučilišta, veleučilišta i visokih škola na temelju podataka s njihovih službenih stranica te podataka iz internetskih baza financijskih

podataka vezanih uz njihove godišnje financijske izvještaje tijekom posljednjih pet godina dostupnih na stranicama Financijske agencije i internetskog servisa info.BIZ 2.0.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Diplomski rad strukturiran je u pet poglavlja. U uvodnome dijelu definirani su predmet i cilj rada, predstavljeni su izvori podataka korišteni tijekom izrade rada i metode istraživanja te je prikazan sadržaj i struktura samoga rada.

Drugo poglavlje pobliže predstavlja strukturu sustava visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj kao i promjene koje su na njega utjecale kroz usvajanje Bolonjske deklaracije, definira pojmove privatnog i javnog visokog obrazovanja te razgraničava pojmove sveučilišnog i stručnog studijskog programa. Također su predstavljeni Ministarstvo znanosti i obrazovanja te Agencija za znanost i visoko obrazovanje kao ključna tijela koja pridonose autonomiji, učinkovitom funkcioniranju i stabilnosti sustava visokog obrazovanja.

Visoko obrazovanje sužava se na tržište privatnog visokog obrazovanja na koje se odnosi treće poglavlje, a podrazumijeva analizu strukturnih i organizacijskih obilježja privatnog visokog obrazovanja kroz analizu privatnih sveučilišta, veleučilišta i visokih škola. Obuhvaća pregled privatnih visokih učilišta prema tipu, vrsti, programu i području, te pravnoj osobnosti i ustroju. Također je dan i komparativni prikaz cijena i troškova te usporedba na razini geografske raspodijeljenosti.

2. VISOKO OBRAZOVANJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Odluka na visoko obrazovanje predstavlja važnu odluku svakog pojedinca i ujedno jednu od glavnih prekretnica u njegovom životu koja pridonosi ne samo kvaliteti njegova života i mogućnosti uspješnog ulaska na tržište rada, već i društvu i cjelokupnom gospodarstvu. Republika Hrvatska prepoznaje sve veći značaj obrazovanja, posebice visokog obrazovanja, stoga je ulaganje u visoko obrazovanje i znanost važna odrednica i stavka svih strateških dokumenata Hrvatske.

2.1. Struktura sustava visokog obrazovanja

Zakonodavni okvir kojim je regulirano područje visokog obrazovanja podrazumijeva:

1. Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju,
2. Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju,
3. Zakon o visokim učilištima, te
4. na temelju njih doneseni podzakonski akti i niz pravilnika.¹

Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju uređuju se sustavi znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja kao djelatnosti od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku koje su sastavni dio međunarodnog obrazovnog i znanstvenog područja.² Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju uređuje, osigurava i unaprjeđuje kvalitetu u znanosti i visokom obrazovanju kroz postupke inicijalne akreditacije, reakreditacije, tematskog vrednovanja i vanjske neovisne periodične prosudbe unutarnjeg sustava osiguravanja kvalitete.³ Ustroj visokih učilišta, uvjeti njihova osnivanja, vrednovanje i novčana podloga njihove djelatnosti, ustroj i izvedba sveučilišnih i stručnih studija te položaj studenata i nastavnika određeni su Zakonom o visokim učilištima.⁴

¹Agencija za znanost i visoko obrazovanje. *Pravni okvir*. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/o-nama/propisi/pravni-okvir>

²Narodne novine: *Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* (NN 123/2003), Zagreb: Narodne novine, Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2003_07_123_1742.html

³Narodne novine: *Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju* (NN 45/2009), Zagreb: Narodne novine, Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_04_45_1031.html

⁴Narodne novine: *Zakon o visokim učilištima* (NN 59/1996), Zagreb: Narodne novine, Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1996_07_59_1187.html

Ključne institucije koje djeluju u okviru visokog obrazovanja i osiguravaju kvalitetu, autonomiju i kontinuirani razvoj visokog obrazovanja su Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) te visoka učilišta.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja zaduženo je za:

- razvoj visokoga obrazovanja,
- ostvarivanje nacionalnih strategija i programa za visoko obrazovanje,
- osiguravanje i praćenje financijskih i materijalnih uvjeta za rad visokih učilišta,
- pripremu i predlaganje izvješća o radu i vrednovanju visokih učilišta i studijskih programa,
- subvencioniranje troškova studija i studentski standard,
- praćenje uspješnosti studija i drugih procesa visokog obrazovanja,
- upravljanje provedbom Hrvatskog kvalifikacijskog okvira i vođenje upisnika visokih učilišta i registra studijskih programa,
- upravljanje bazama podataka o visokom obrazovanju, te
- upravni nadzor nad visokim učilištima.⁵

AZVO predstavlja javnu, neovisnu, međunarodno priznatu agenciju koja potiče razvoj osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti s ciljem unaprjeđenja kvalitete visokih učilišta i znanstvenih organizacija na nacionalnoj i međunarodnoj razini te na taj način doprinosi prepoznatljivosti hrvatskog prostora visokog obrazovanja i znanosti unutar Europskog prostora visokog obrazovanja. Načela na kojima se temelji djelovanje Agencije su: neovisnost, odgovornost, profesionalnost, suradnja i prilagodljivost.⁶

Kada je riječ o ovlastima, Agencija:

- sudjeluje u postupku inicijalne akreditacije i reakreditacije,
- provodi postupak tematskog vrednovanja i postupak vanjske neovisne periodične prosudbe unutarnjih sustava osiguravanja i unaprjeđivanja kvalitete,
- prikuplja i obrađuje podatke u svrhu pružanja relevantnih informacija, statističkih pokazatelja i analiza koje su potrebne kao polazište za utvrđivanje standarda, kriterija i

⁵Ministarstvo znanosti i obrazovanja. *Nadležnost Ministarstva znanosti i obrazovanja*. Dostupno na: <https://mzo.gov.hr/o-ministarstvu/nadleznost-ministarstva-znanosti-i-obrazovanja-4111/4111>

⁶Agencija za znanost i visoko obrazovanje. *Misija i vizija*. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/o-nama/misija-i-vizija>

donošenje ocjena u svim postupcima vrednovanja koje provodi Agencija te relevantnih informacija o stanju i učinkovitosti cjelokupnog sustava znanosti i visokog obrazovanja,

- provodi postupak stručnog priznavanja inozemnih visokoškolskih kvalifikacija,
- pruža informacije o uvjetima upisa na visoka učilišta,
- obavlja poslove uključivanja sustava znanosti i visokog obrazovanja u međunarodni sustav,
- radi na poticanju razvoja znanstvenih vještina, znanja i istraživanja o sustavu kvalitete znanosti i visokog obrazovanja i provodi sustavne edukacijske aktivnosti na nacionalnoj razini, a posebno edukaciji članova stručnih tijela u postupcima vrednovanja u okviru vanjskog sustava osiguravanja i unaprjeđivanja kvalitete,
- radi na uvođenju znanstvenih inovacija u funkcioniranje sustava znanosti i visokog obrazovanja,
- pruža podršku radu strateških i stručnih tijela u sustavu visokog obrazovanja i znanosti, te
- obavlja i druge poslove sukladno posebnim propisima.⁷

Visoka učilišta obavljaju djelatnost visokog obrazovanja. Visoka učilišta su sveučilište te fakultet i umjetnička akademija u njegovu sastavu, veleučilište i visoka škola. Sveučilište predstavlja ustanovu koja osniva i provodi sveučilišne studije u najmanje dva znanstvena ili umjetnička područja u većem broju polja te interdisciplinarne studije kao autonomni i integrirani proces neposredno ili preko svojih fakulteta, umjetničkih akademija i odjela, a u skladu sa Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju mogu organizirati i izvoditi i stručne studije. Fakultet se odnosi na visoko učilište koje kao sastavnica sveučilišta ustrojava i izvodi sveučilišne studije te razvija znanstveni i stručni rad u jednome ili više znanstvenih i stručnih polja. Veleučilište i visoka škola podrazumijevaju ustanove koje ustrojavaju i izvode stručne studije. Veleučilište je visoka škola koja izvodi barem tri različita studija iz barem tri različita polja i ne može imati visoke škole kao sastavnice. Visoke škole iznimno mogu provoditi i sveučilišni studij ukoliko imaju dopusnicu Ministarstva znanosti i obrazovanja.⁸

⁷Agencija za znanost i visoko obrazovanje. *Aktivnosti*. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/o-nama/djelokrug-rada/aktivnosti>

⁸Državni zavod za statistiku. (2022) *Studenti u akademskoj godini 2020./2021*. Dostupno na: <https://dzs.gov.hr/> (17.06.2022.)

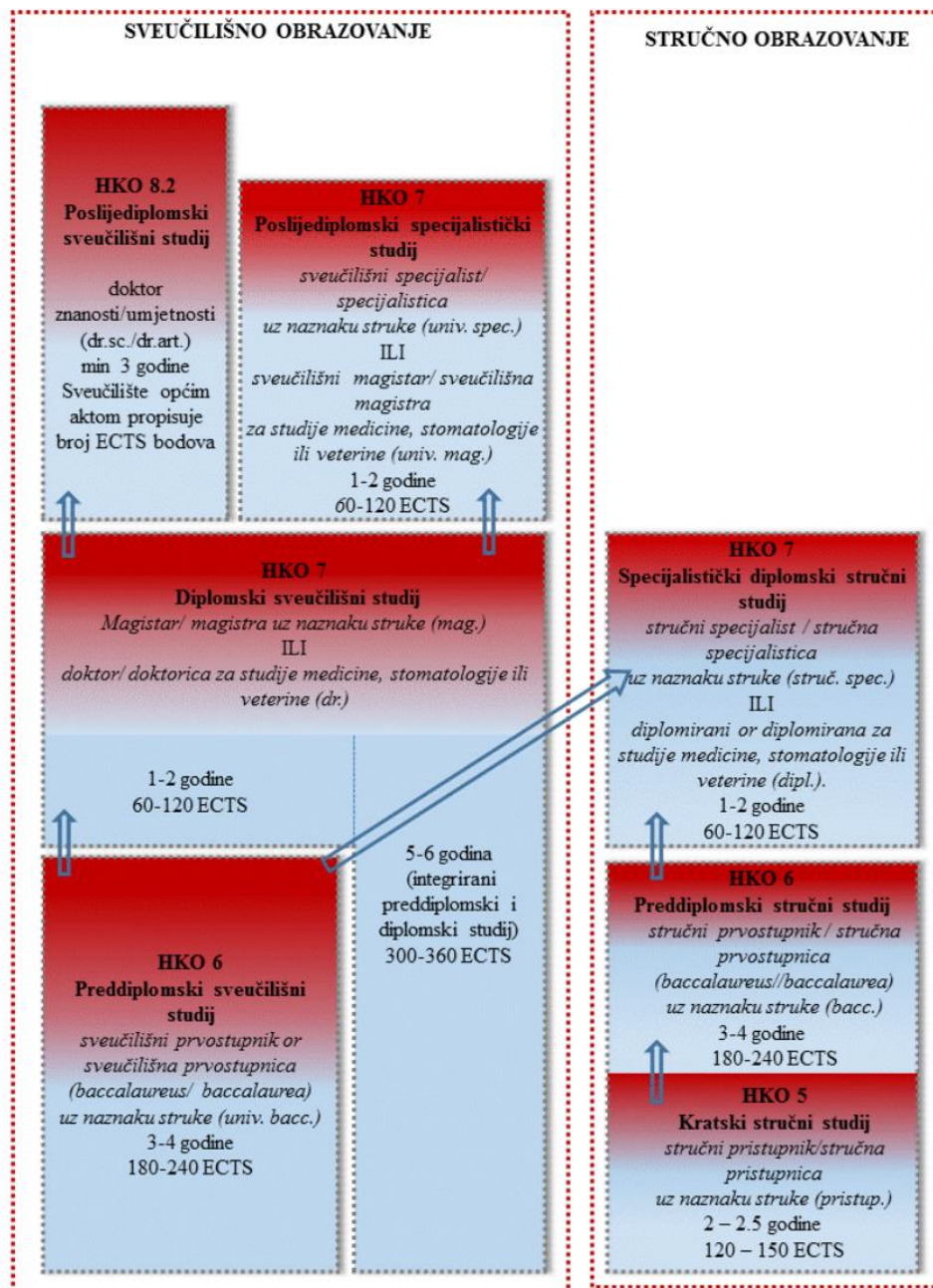
Visoko obrazovanje, u skladu s bolonjskim sustavom, ima trocikličku strukturu koja obuhvaća preddiplomsku, diplomsku i poslijediplomsku razinu. Hrvatski sustav strukturno se dijeli na stručni i sveučilišni profil studijskih programa i institucija.⁹

2.2. Razlike između sveučilišnih i stručnih studija

Visoko obrazovanje provodi se kroz sveučilišne i stručne studije. Slika 1. prikazuje strukturu sustava visokog obrazovanja u Hrvatskoj ovisno o tome je li riječ o sveučilišnom ili stručnom obrazovanju.

⁹Agencija za znanost i visoko obrazovanje. *Sustav visokog obrazovanja*. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/visoko-obrazovanje/uloga-azvo-u-sustavu-visokog-obrazovanja-i-znanosti-rh>

Slika 1. Shema sustava visokog obrazovanja u Hrvatskoj



Izvor: Agencija za znanost i visoko obrazovanje. *Shema studija u RH*. Preuzeto s:

<https://www.azvo.hr/hr/designs-9852/58-preglednik-studijskih-programa/399-shema-studija-u-rh>

(17.05.2022.)

Sveučilišnim studijem se studente osposobljava za obavljanje poslova u znanosti i visokom obrazovanju, u poslovnom svijetu, javnom sektoru i društvu općenito te ih osposobljava za razvoj i primjenu znanstvenih i stručnih dostignuća. S druge strane, stručni studij pruža studentima primjerenu razinu znanja i vještina koje im omogućuju obavljanje stručnih zanimanja i

osposobljava ih za uključivanje u radni proces.¹⁰ Sveučilišni studiji provode se na sveučilištu dok se stručni studiji provode na veleučilištima ili visokim školama, a iznimno se mogu provoditi i na sveučilištu uz pribavljenu suglasnost Nacionalnog vijeća.¹¹ Drugim riječima, cilj visokih škola i veleučilišta je osposobljavanje studenata i stjecanje znanja koja će im omogućiti direktno uključivanje na tržište rada, dok je cilj sveučilišta da obrazuju studente za razvoj i primjenu znanstvenih i umjetničkih dostignuća u praksi.

Na Slici 1. može se vidjeti kako sveučilišni studij obuhvaća tri razine, a to su preddiplomski, diplomski i poslijediplomski studij. Preddiplomski sveučilišni studij u pravilu traje tri do četiri godine i njegovim završetkom stječe se od 180 do 240 ECTS bodova. Završetkom se stječe akademski naziv sveučilišni prvostupnik odnosno sveučilišna prvostupnica. Diplomski sveučilišni studij u pravilu traje jednu do dvije godine u kojima se stječe od 60 do 120 ECTS bodova. Ukupan broj bodova koji se stječu završetkom preddiplomskoga i diplomskoga studija iznosi najmanje 300 ECTS bodova. Završetkom preddiplomskoga i diplomskoga sveučilišnog studija stječe se akademski naziv magistar odnosno magistra uz naznaku struke. Poslijediplomski sveučilišni studij u pravilu traje tri godine. Njegovim završetkom stječe se akademski stupanj doktora znanosti odnosno doktora umjetnosti. Sveučilište može organizirati i poslijediplomski specijalistički studij koji traje jednu do dvije godine i kojim se stječe akademski naziv sveučilišni specijalist odnosno sveučilišna specijalistica uz naznaku struke.¹²

Stručno obrazovanje odnosi se na kratki stručni studij, preddiplomski stručni i specijalistički diplomski stručni studij. Kratki stručni studij traje od dvije do dvije i pol godine i njegovim završetkom stječe se od 120 do 150 ECTS bodova. Završetkom kratkoga stručnog studija stječe se stručni naziv stručni pristupnik/pristupnica uz naznaku struke. Preddiplomski stručni studij traje tri godine, a iznimno, uz odobrenje Nacionalnog vijeća, preddiplomski stručni studij može trajati do četiri godine. Završetkom preddiplomskoga stručnog studija stječe se od 180 do 240 ECTS bodova te stručni naziv stručni prvostupnik odnosno stručna prvostupnica, uz naznaku struke. Specijalistički diplomski stručni studij traje jednu do dvije godine u kojima se stječe od 60 do 120

¹⁰Agencija za znanost i visoko obrazovanje. *Vrste studija u Republici Hrvatskoj*. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/visoko-obrazovanje/vrste-studija-u-republici-hrvatskoj>

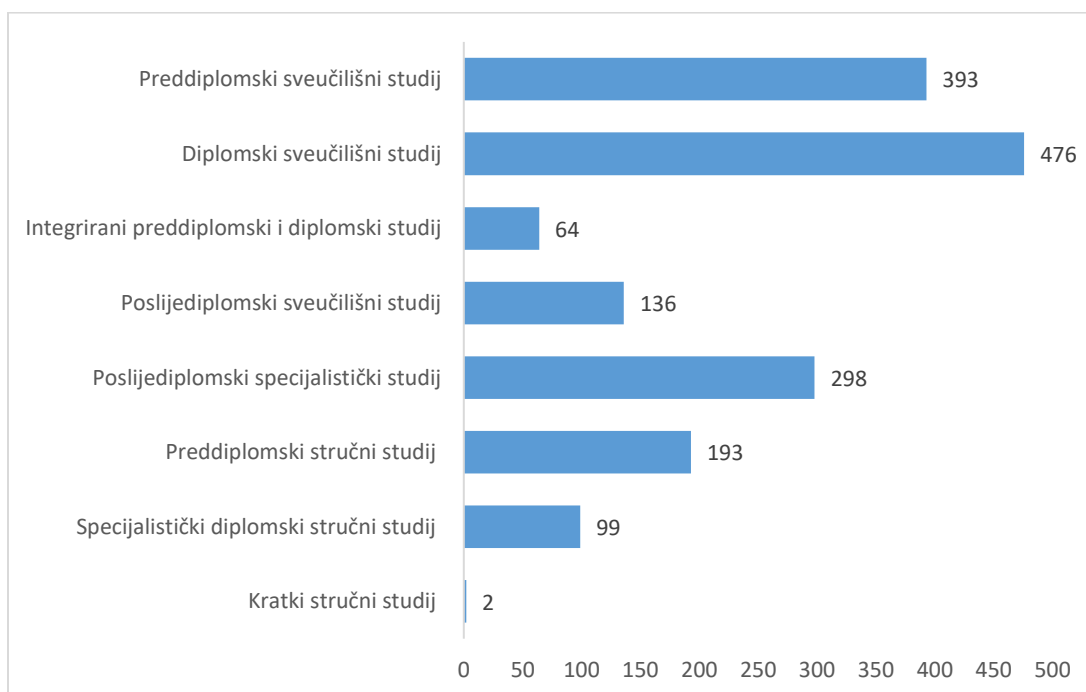
¹¹Ministarstvo znanosti i obrazovanja. *Visoka učilišta i studijski programi*. Dostupno na: <https://mzo.gov.hr/istaknute-teme/odgoj-i-obrazovanje/visoko-obrazovanje/visoka-ucilista-i-studijski-programi/156>

¹²Ibidem.

ECTS bodova. Završetkom studija stječe se stručni naziv stručni specijalist odnosno stručna specijalistica uz naznaku struke ili dijela struke sukladno nazivu studijskoga programa. Ukupan broj bodova koji se stječu na preddiplomskome i specijalističkome diplomskome stručnom studiju iznosi najmanje 300 ECTS bodova.¹³

Na Grafikonu 1. predstavljen je broj studijskih programa po vrsti u okviru sveučilišnog i stručnog visokog obrazovanja.

Grafikon 1. Broj studijskih programa po vrsti



Izvor: izrada autora, MOZVAG – Preglednik studijskih programa. Dostupno na: <https://mozvag.srce.hr/preglednik/>

Isto tako, razlike između sveučilišnih i stručnih studija postoje i u okviru realizacije programa i potrebne razine obrazovanja za upis na pojedine studije. Uvjet za upis na sveučilišni studij je završena četverogodišnja srednja škola i položena državna matura, dok je upis na stručni studij moguć i sa završenom trogodišnjom srednjom školom. U realizaciji programa stručnog studija sudjeluje nastavno osoblje u nastavnom zvanju, a to su predavači, viši predavači i profesori visoke škole, a u realizaciji sveučilišnih programa sudjeluje nastavno osoblje u znanstveno – nastavnim

¹³Ibidem.

zvanjima, a to su docenti, izvanredni profesori, redoviti profesori i redoviti profesori u trajnom zvanju. Stručni studiji nemaju ta radna mjesta.¹⁴

2.3. Javno i privatno visoko obrazovanje

U okviru javnog visokog obrazovanja javna sveučilišta, veleučilišta i visoke škole financiraju se iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, proračuna županija, gradova i općina, školarina, prihoda od znanstvenih, istraživačkih, umjetničkih i stručnih projekata, znanstvenih i stručnih elaborata i ekspertiza, zaklada, donacija i pomoći, prihoda od nakladničke djelatnosti, prihoda ostvarenih na tržištu, prihoda od imovine, udjela u trgovačkim društvima, kao i prihoda od ulaganja fizičkih i pravnih osoba te ostalih izvora. Dominantno je financiranje iz državnog proračuna, uzimajući pritom u obzir kriterije kao što su kapacitet pojedinog visokog učilišta, cijena pojedinih studija te ocjena o njihovoj kvaliteti na temelju provedenih postupaka vrednovanja. Pritom se sveučilišta, veleučilišta i visoke škole mogu financirati samo iz onih izvora koji ne utječu na njihovu neovisnost i dostojanstvo. U sklopu ovoga sustava financiranja, prijedlog proračunskih sredstava za znanost i visoko obrazovanje izrađuje ministar poštujući kriterije za raspodjelu sredstava koje utvrđuje Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj na temelju prijedloga Savjeta za financiranje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja i na temelju prijedloga proračuna sveučilišta, veleučilišta i visokih škola. Sredstva iz državnoga proračuna Republike Hrvatske namijenjena sveučilištima, veleučilištima i visokim školama doznačuju se korisnicima proračuna u ukupnome iznosu, a u državnome proračunu planirana su po vrsti troška, poput rashoda za zaposlene, materijalnih rashoda i slično te ih korisnici svojim proračunom raspoređuju za pojedine namjene, sukladno statutu i drugim općim aktima.¹⁵

Što se tiče školarine u javnom visokom obrazovanju, studenti mogu biti redoviti i izvanredni. Redoviti studenti studiraju na redovnom studiju, uz potporu Ministarstva ili sami plaćaju studij, a izvanredni student studira na izvanrednom studiju i sam plaća studij ili troškove studija snosi

¹⁴*Zašto stručni studiji ne mogu biti izjednačeni sa sveučilišnima?* (2020) Dostupno na: <http://www.unizg.hr/nc/vijest/article/zasto-strucni-studiji-ne-mogu-biti-izjednaceni-sa-sveucilisnima/>

¹⁵Ministarstvo znanosti i obrazovanja. *Javno financiranje*. Dostupno na: <https://mzo.gov.hr/istaknute-teme/odgoj-i-obrazovanje/visoko-obrazovanje/financiranje-visokog-obrazovanja-i-visokih-ucilista/javno-financiranje/1564>

njegov poslodavac.¹⁶ Redoviti su svi oni studenti koji studiraju prema programu koji se temelji na punoj nastavnoj satnici. Pritom troškovi studijskog programa mogu redovitim studentima biti dijelom ili u potpunosti financirani iz državnog proračuna. Ciljevi subvencioniranja participacije redovitih studenata u troškovima studija su osigurati jednake mogućnosti visokog obrazovanja svim redovitim studentima, poticati završnost visokog obrazovanja te poticanje visokih učilišta na povećanje broja upisanih u studijske programe.¹⁷

S druge strane, privatno visoko obrazovanje podrazumijeva sva privatna visoka učilišta koja su u privatnom vlasništvu odnosno vlasništvu privatnih organizacija. Financiraju se dominantno ili isključivo iz školarina, a izvori sredstava mogu biti i razne donacije, sredstva osnivača ili trećih osoba. Privatna visoka učilišta mogu se iznimno financirati i iz državnog proračuna, na temelju prethodno sklopljenog ugovora, pod uvjetom da:

- a) obavljaju djelatnost u kojoj društvene potrebe nadilaze raspoložive mogućnosti javnih visokih učilišta ili je njihova djelatnost od posebnoga državnog interesa,
- b) ispunjavaju uvjete propisane Zakonom,
- c) udovoljavaju kriterijima i prioritetima koje utvrđuje Nacionalno vijeće, uzimajući u obzir raspoloživa sredstva i kvalitetu tih učilišta.¹⁸

Javna visoka učilišta su ona koja osniva Republika Hrvatska. Republika Hrvatska zakonom osniva sveučilište, a veleučilište i visoku školu uredbom Vlade Republike Hrvatske. Osnivačka prava nad visokim učilištima u ime Republike Hrvatske obnaša Vlada Republike Hrvatske ili Ministarstvo. S druge strane, privatno sveučilište, veleučilište i visoka škola osnivaju se odlukom osnivača sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.¹⁹

¹⁶Narodne novine: *Zakon o visokim učilištima* (NN 59/1996), Zagreb: Narodne novine, Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1996_07_59_1187.html

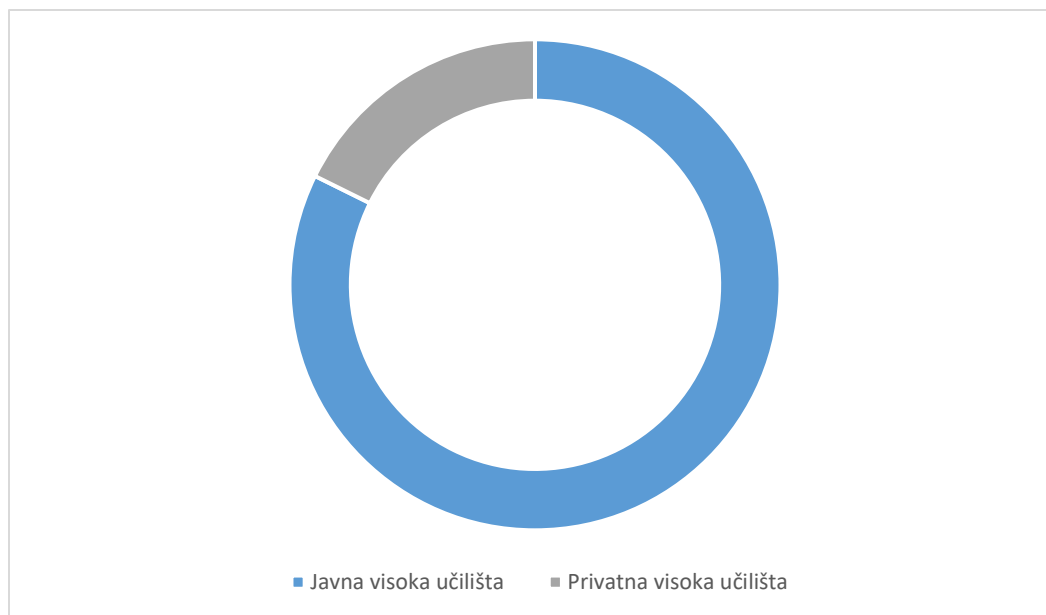
¹⁷Europska komisija. *Hrvatska: Financiranje visokog obrazovanja*. Dostupno na: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-funding-14_hr

¹⁸Ibidem.

¹⁹Narodne novine: *Zakon o visokim učilištima* (NN 59/1996), Zagreb: Narodne novine, Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1996_07_59_1187.html

Trenutno u Republici Hrvatskoj djeluje 130 visokih učilišta.²⁰ Grafikon 2. prikazuje udio javnih i privatnih visokih učilišta u ukupnom broju visokih učilišta. Udio javnih visokih učilišta u ukupnom broju visokih učilišta je 82,31%, dok privatna visoka učilišta čine 17,69%.

Grafikon 2. Udio javnih i privatnih visokih učilišta u ukupnom broju visokih učilišta

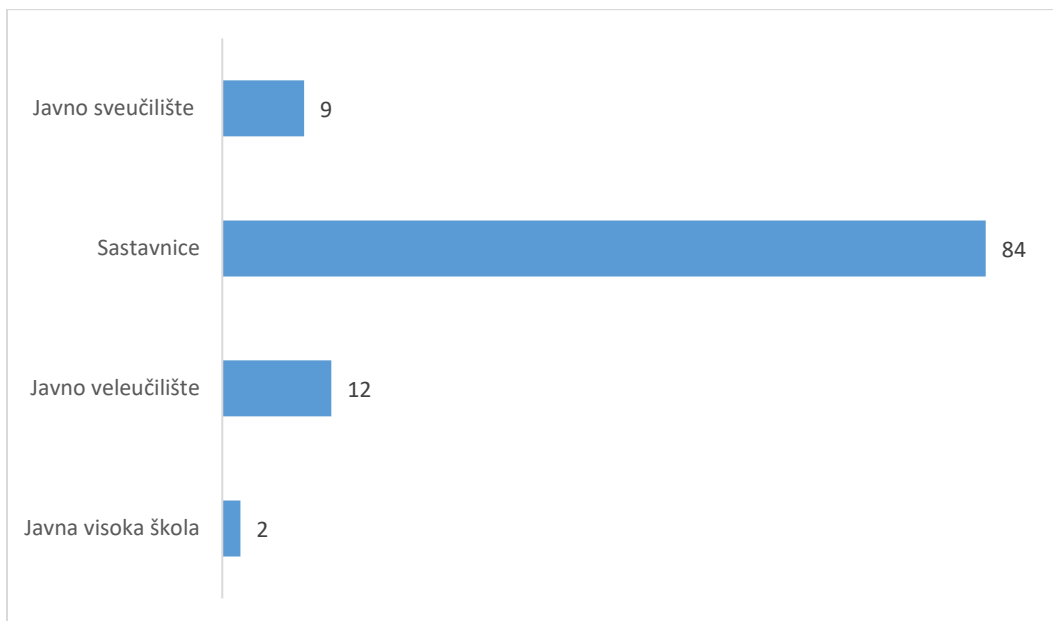


Izvor: izrada autora, MOZVAG – Preglednik studijskih programa. Dostupno na: <https://mozvag.srce.hr/preglednik/>

²⁰MOZVAG – Preglednik studijskih programa. Dostupno na: <https://mozvag.srce.hr/preglednik/>

Grafikon 3. prikazuje broj javnih visokih učilišta po vrsti visokog učilišta, odnosno broj javnih sveučilišta i njihovih sastavnica, broj javnih veleučilišta, te javnih visokih škola.

Grafikon 3. Broj javnih visokih učilišta po vrsti



Izvor: izrada autora, MOZVAG – Preglednik studijskih programa. Dostupno na: <https://mozvag.srce.hr/preglednik/>

Iz Grafikona 3. može se vidjeti kako u okviru visokog obrazovanja djeluje 9 javnih sveučilišta, a to su: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Sveučilište Sjever, Sveučilište u Dubrovniku, Sveučilište u Rijeci, Sveučilište u Slavonskom Brodu, Sveučilište u Splitu, Sveučilište u Zadru te Sveučilište u Zagrebu. U sklopu njih djeluju 84 sastavnice. Također pod javna visoka učilišta spadaju dvije javne visoke škole (Visoka policijska škola u Zagrebu i Visoko gospodarsko učilište u Križevcima) i 12 javnih veleučilišta: Međimursko veleučilište u Čakovcu, Tehničko veleučilište u Zagrebu, Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru, Veleučilište „Marko Marulić“ u Kninu, Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću, Veleučilište Hrvatsko Zagorje Krapina, Veleučilište u Karlovcu, Veleučilište u Požegi, Veleučilište u Rijeci, Veleučilište u Virovitici, Veleučilište u Šibeniku, Zdravstveno veleučilište u Zagrebu.²¹

²¹MOZVAG – Preglednik studijskih programa. Dostupno na: <https://mozvag.srce.hr/preglednik/>

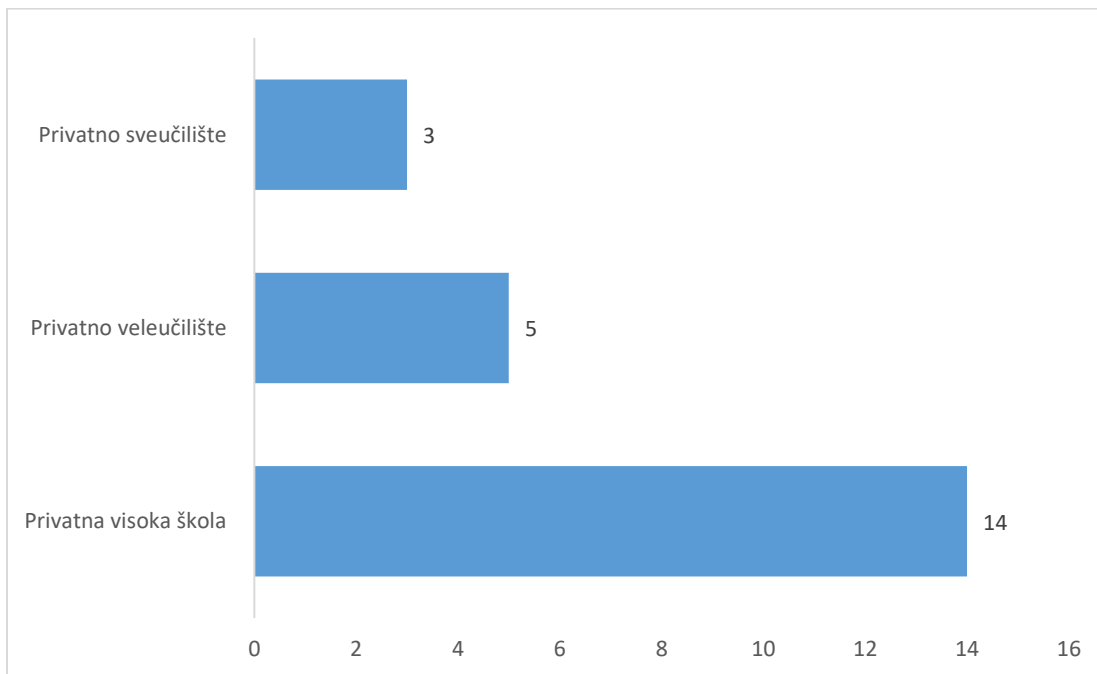
3. STRUKTURNA I ORGANIZACIJSKA OBILJEŽJA PRIVATNOG VISOKOG OBRAZOVANJA

U trećemu poglavlju se visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj sužava na razinu privatnog visokog obrazovanja te predstavlja strukturne i organizacijske karakteristike privatnog visokog obrazovanja koja uključuju pregled privatnih visokih učilišta prema tipu i vrsti, programu i području te komparativni prikaz cijena između privatnih sveučilišta, veleučilišta i visokih škola. Jedno od obilježja je i geografska ponuda visokih učilišta. Naposljetku se analizira njihova pravna osobnost i ustroj.

3.1. Pregled privatnih visokih učilišta prema tipu i vrsti

Visoka učilišta klasificiraju se prema tipu, što se odnosi na to je li određeno visoko učilište privatno ili javno, i vrsti visokog učilišta što podrazumijeva broj privatnih sveučilišta, privatnih veleučilišta i privatnih visokih škola, odnosno strukturu privatnog visokog obrazovanja. Grafikon 4. prikazuje broj privatnih visokih učilišta po vrsti.

Grafikon 4. Broj privatnih visokih učilišta po vrsti



Izvor: izrada autora, MOZVAG – Preglednik studijskih programa. Dostupno na: <https://mozvag.srce.hr/preglednik/>

U strukturi privatnog visokog obrazovanja dominiraju privatne visoke škole, a najmanje je privatnih sveučilišta i veleučilišta što je u skladu s činjenicom da je za osnivanje privatnog sveučilišta ili privatnog veleučilišta potrebno zadovoljiti puno više uvjeta, nego za osnivanje privatne visoke škole.

Tablica 1. Pregled privatnih visokih učilišta po tipu i vrsti

Privatno sveučilište
Hrvatsko katoličko sveučilište
Libertas međunarodno sveučilište
Sveučilište VERN
Privatno veleučilište
Istarsko veleučilište
Poslovno veleučilište Zagreb
Veleučilište Baltazar Zaprešić
Veleučilište Velika Gorica
Veleučilište u Bjelovaru
Privatna visoka škola
Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment
Effectus poduzetnički studiji - visoko učilište
Europska poslovna škola Zagreb
RIT Croatia
RRiF Visoka škola za financijski menadžment
Visoka poslovna škola "PAR"
Visoka škola Arca
Visoka škola Ivanić-Grad
Visoka škola za informacijske tehnologije u Zagrebu
Visoka škola za menadžment i dizajn "Aspira"
Visoka škola za sigurnost
Visoko evanđeosko teološko učilište u Osijeku
Visoko učilište Algebra
Zagrebačka škola ekonomije i managementa

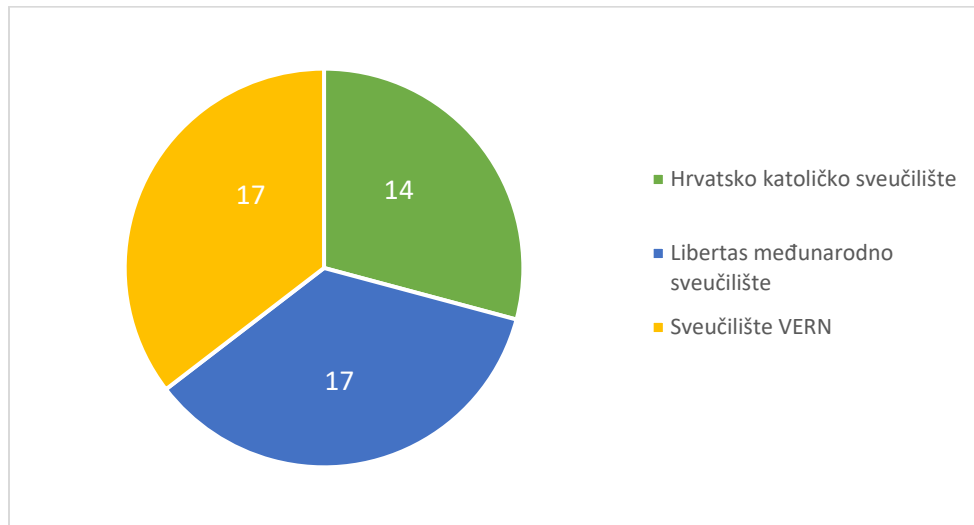
Izvor: izrada autora, MOZVAG – Preglednik studijskih programa. Dostupno na: <https://mozvag.srce.hr/preglednik/>

U Tablici 1. dan je pregled svih privatnih visokih učilišta ovisno o vrsti koja djeluju u Republici Hrvatskoj i koja su analizirana tijekom izrade diplomskoga rada.

3.2. Pregled privatnih visokih učilišta prema programu i području

Pregled privatnih visokih učilišta prema programu podrazumijeva klasifikaciju studijskih programa po privatnim visokim učilištima, odnosno koliko pojedino privatno visoko učilište nudi studijskih programa. U tu svrhu izrađena su tri grafikona od kojih se prvi odnosi na privatna sveučilišta, drugi na privatna veleučilišta, a treći na privatne visoke škole.

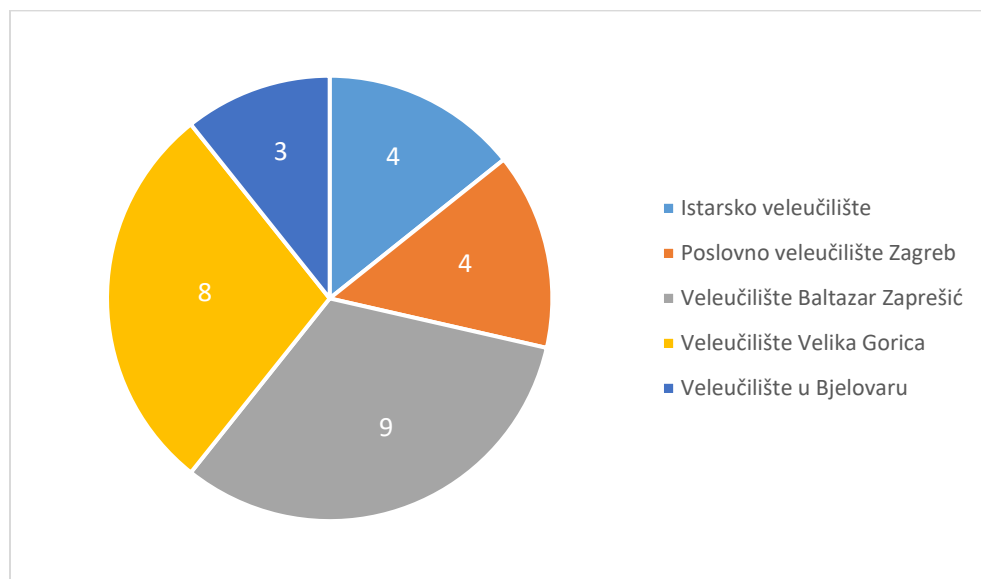
Grafikon 5. Broj studijskih programa po privatnim sveučilištima



Izvor: izrada autora, MOZVAG – Preglednik studijskih programa. Dostupno na: <https://mozvag.srce.hr/preglednik/>

Na Grafikonu 5. može se vidjeti kako Sveučilište VERN i Libertas međunarodno sveučilište nude jednak broj studijskih programa, njih 17, dok Hrvatsko katoličko sveučilište nudi njih 14.

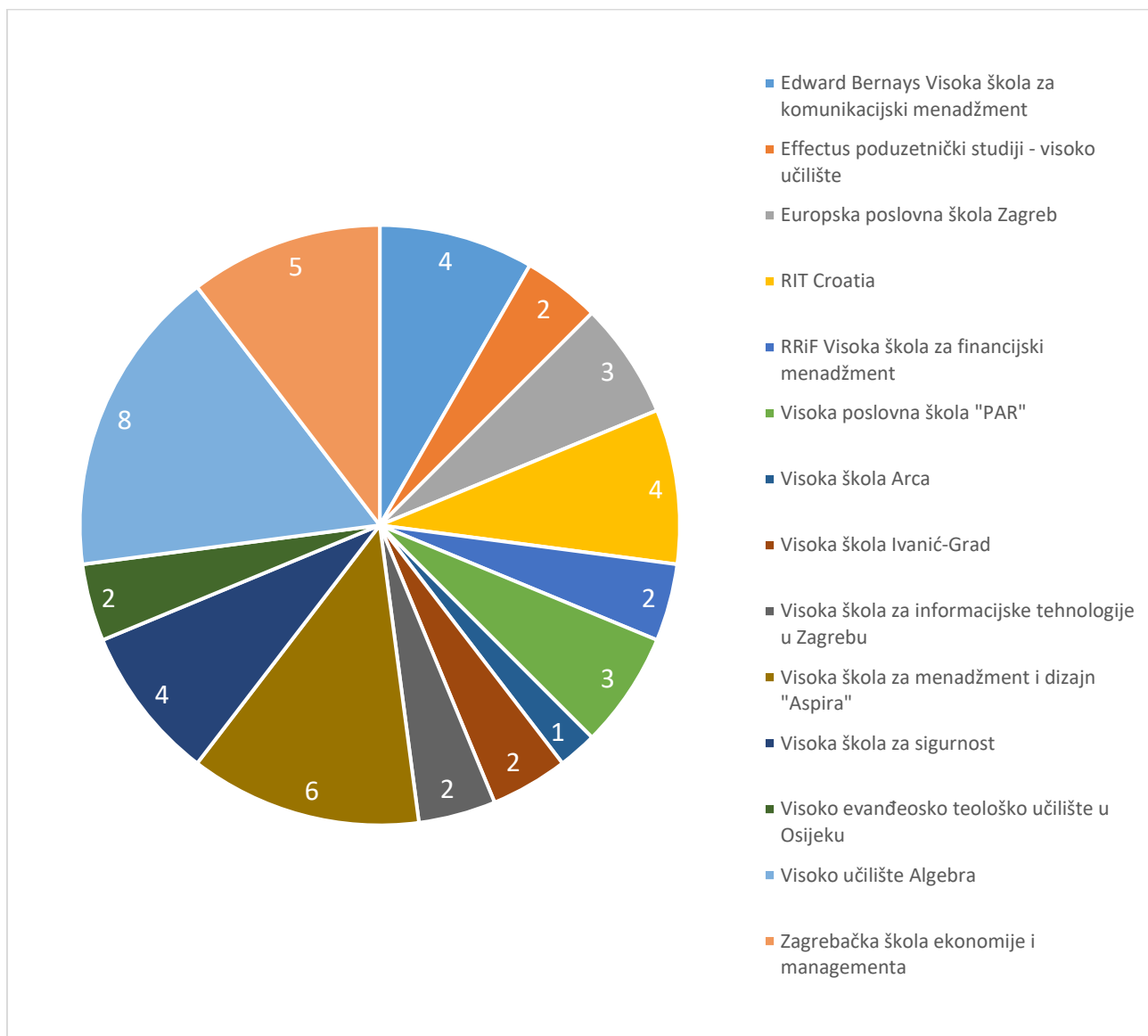
Grafikon 6. Broj studijskih programa po privatnim veleučilištima



Izvor: izrada autora, MOZVAG – Preglednik studijskih programa. Dostupno na: <https://mozvag.srce.hr/preglednik/>

Grafikon 6. predstavlja broj studijskih programa po privatnim veleučilištima i može se zaključiti kako su vodeći Veleučilište Baltazar Zaprešić i Veleučilište Velika Gorica koji u odnosu na ostala privatna veleučilišta nude dvostruko veći broj studijskih programa.

Grafikon 7. Broj studijskih programa po privatnim visokim školama



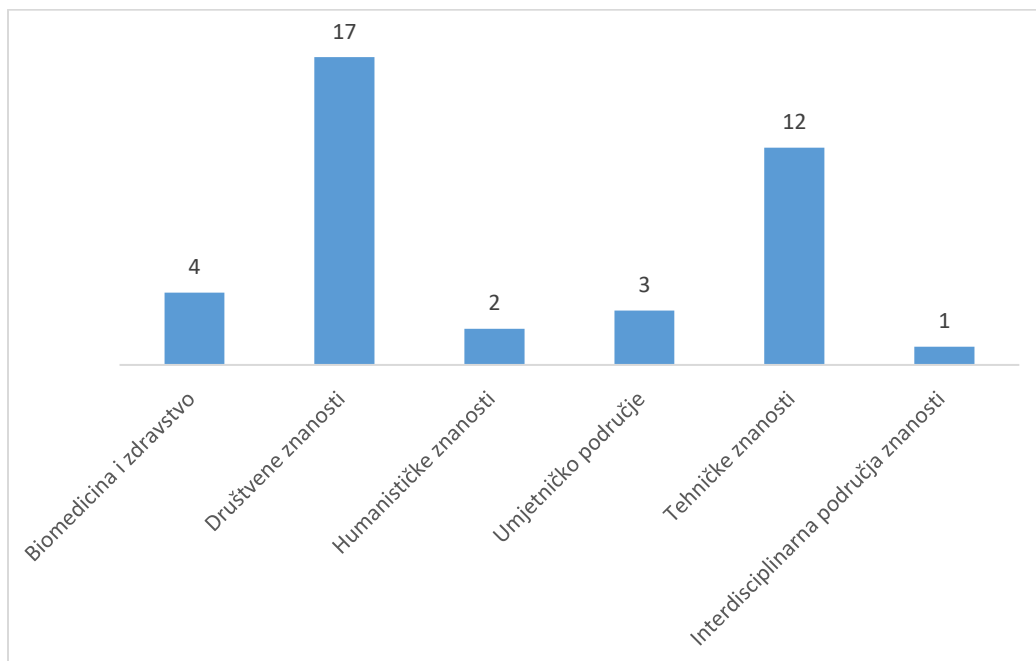
Izvor: izrada autora, MOZVAG – Preglednik studijskih programa. Dostupno na: <https://mozvag.srce.hr/preglednik/>

Među privatnim visokim školama prema broju studijskih programa najveći udio imaju Visoko učilište Algebra, Visoka škola za menadžment i dizajn "Aspira", te Zagrebačka škola ekonomije i managementa.

Analiza područja u kojima su prisutna privatna visoka učilišta uključuje: biomedicinu i zdravstvo, biotehničke znanosti, društvene znanosti, humanističke znanosti, interdisciplinarna područja znanosti, prirodne znanosti, tehničke znanosti i umjetničko područje.²²

Grafikon 8. prikazuje u kojoj su mjeri privatna visoka učilišta prisutna u pojedinim analiziranim znanstvenim područjima.

Grafikon 8. Prisutnost privatnih visokih učilišta u pojedinim znanstvenim područjima

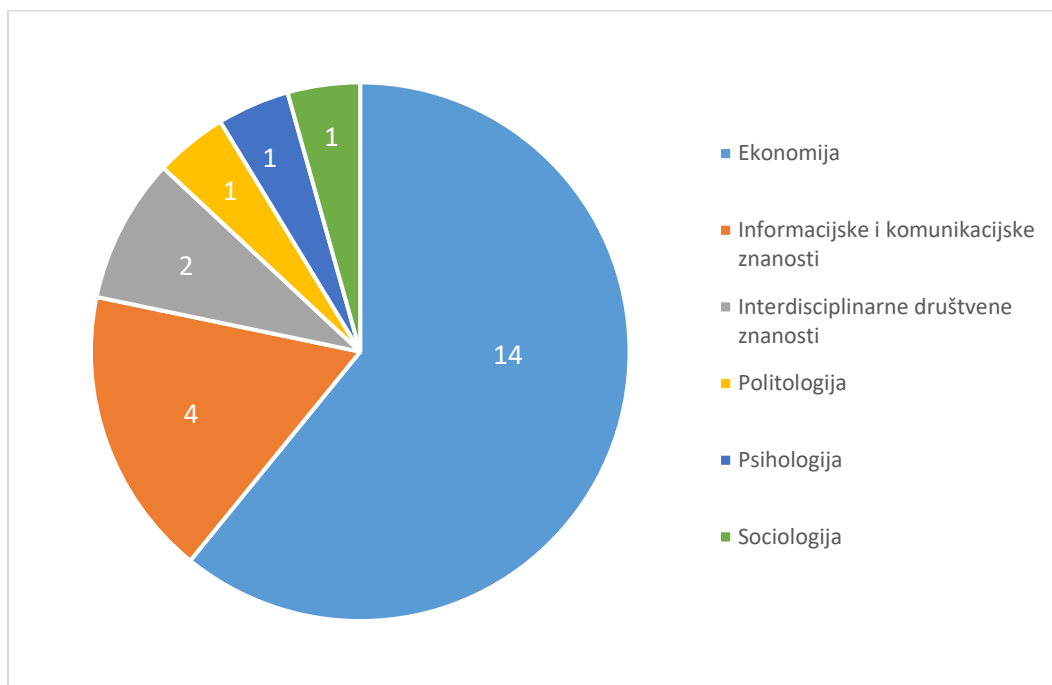


Izvor: izrada autora, MOZVAG – Preglednik studijskih programa. Dostupno na: <https://mozvag.srce.hr/preglednik/>

Može se vidjeti kako od 22 analizirana privatna visoka učilišta čak njih 17 djeluje u području društvenih znanosti, dok je u području tehničkih znanosti prisutno njih 12. Ostala područja imaju vrlo mali udio u odnosu na društvene i tehničke znanosti, ili pak nisu uopće zastupljena, kao što su biotehničke znanosti i prirodne znanosti.

²²MOZVAG – Preglednik studijskih programa. Dostupno na: <https://mozvag.srce.hr/preglednik/>

Grafikon 9. Prisutnost privatnih visokih učilišta u društvenim znanostima



Izvor: izrada autora, MOZVAG – Preglednik studijskih programa. Dostupno na: <https://mozvag.srce.hr/preglednik/>

Iz Grafikona 9. proizlazi kako je u strukturi društvenih znanosti najveći broj privatnih visokih učilišta prisutan u području ekonomije, čak njih 14. U okviru informacijskih i komunikacijskih znanosti djeluju 4 privatna visoka učilišta, a u okviru interdisciplinarnih društvenih znanosti 2 učilišta. Politologija, psihologija i sociologija zastupljene su kod samo jednog učilišta. Ostale društvene znanosti nisu zastupljene u privatnom visokom obrazovanju, a obuhvaćaju: demografiju, edukacijsko – rehabilitacijske znanosti, kineziologiju, logopediju, pedagogiju, pravo, sigurnosne i obrambene znanosti te socijalne djelatnosti.

3.3. Programi cjeloživotnog obrazovanja

Velik dio privatnih visokih učilišta nudi programe poslovnog i osobnog razvoja odnosno programe cjeloživotnog obrazovanja. Tako Hrvatsko katoličko sveučilište nudi Program za stjecanje kompetencija nastavnika i stjecanje kompetencija za rad u odgojno – obrazovnoj ustanovi.²³ Sveučilište VERN nudi programe Turistički vodič i Voditelj poslova u turističkoj agenciji.²⁴

²³Hrvatsko katoličko sveučilište. Službena stranica. Dostupno na: <https://www.unicath.hr/>

²⁴Sveučilište Vern. Službena stranica. Dostupno na: <https://vern.hr/>

Libertas međunarodno sveučilište nudi širok spektar programa, a samo neki od njih su: Voditelj poslovnice u turističkim agencijama, Cost-Benefit analiza (CBA) za EU projekte, Turistički vodič, Edukacija za Turističko – planinskog vodiča, Seminar – Uspješan šef, Seminar – Parlamentarni izbori i kampanja, Seminar – Strateško planiranje, Seminar – Umijeće pregovaranja, Radionica – Uspostavljanje i unapređenje sustava kvalitete u zdravstvenoj ustanovi – standard sigurnosti pacijenata, te niz drugih.²⁵

Istarsko veleučilište nudi programe Blockchain tehnologija, Debata – Argumentacija i komunikacijske vještine, Osnove korištenja računala, Poslovno komuniciranje i dokumentacija na engleskom jeziku, te Razvoj aplikacija za android platformu.²⁶ Veleučilište Baltazar Zaprešić nudi programe: Upravljanje i procjena vrijednosti nekretnina, Interpretacija baštine za razvoj turističkog proizvoda, Web – dizajn u Wordpressu, Hrvatski jezik i kultura za strance, Suvremeni trendovi u gastronomiji, Turistički vodič, Upravljanje EU projektima.²⁷ Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment izvodi šest programa cjeloživotnog učenja, a to su: Propedeutika psihoterapije, Psihoterapijski praktikum, Bernays Influencer Academy, Advanced Tourism Academy, Programsko vijeće, te Politička akademija.²⁸

Programi Menadžer/ica u zdravstvenim sustavima te Porezni specijalist mogu se pohađati na Effectus poduzetničkim studijima.²⁹ Europska poslovna škola Zagreb nudi širok spektar programa od kojih su neki: Master class, Samostalni menadžer poduzetništva, Upravljanje okolišem i gospodarenje otpadom, Voditelj projekata financiranih iz EU, Asistent na EU projektima, Voditelj franšizne mreže, Poslovanje u malom poduzetništvu.³⁰ Visoka poslovna škola „PAR“ izvodi programe Turistički vodič i Voditelj izrade i provedbe projekata financiranih iz EU fondova.³¹ Program kibernetičke sigurnosti može se pohađati na Visokoj školi za informacijske tehnologije u Zagrebu. Visoka škola za menadžment i dizajn „Aspira“ predstavlja visoko učilište koje nudi najveći broj programa cjeloživotnog obrazovanja, a neki od njih su: Turistički vodič, Voditelj

²⁵Libertas međunarodno sveučilište. Službena stranica. Dostupno na: <https://www.libertas.hr/>

²⁶Istarsko veleučilište. Službena stranica. Dostupno na : <https://www.iv.hr/>

²⁷Veleučilište Baltazar Zaprešić. Službena stranica. Dostupno na: <https://www.bak.hr/>

²⁸Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment. Službena stranica. Dostupno na: <https://www.bernays.hr/>

²⁹Effectus poduzetnički studiji. Službena stranica. Dostupno na: <https://effectus.com.hr/>

³⁰Europska poslovna škola Zagreb. Službena stranica. Dostupno na: <http://ebus.hr/>

³¹Visoka poslovna škola "PAR". Službena stranica. Dostupno na: <https://par.hr/>

turističke agencije, Menadžer turističke destinacije, Sommelier, Voditelj prodaje, Voditelj ljudskih potencijala, Dizajner interijera.³²

3.4. Komparativni prikaz cijena i troškova

Školarine predstavljaju vrlo bitnu stavku kada se govori o privatnom visoku obrazovanju jer su one dominantan, a na velikom broju privatnih visokih učilišta koja djeluju u Republici Hrvatskoj i jedini izvor sredstava. Stoga se školarine mogu promatrati kao temeljni prihod privatnih visokih učilišta koji omogućuje njihovo učinkovito funkcioniranje i uredno izvršavanje obveza.

U ovome se dijelu daje komparativni prikaz školarina svih privatnih sveučilišta, privatnih veleučilišta i privatnih visokih škola. Školarine se odnose na jednu akademsku godinu preddiplomskog sveučilišnog i stručnog studija te diplomskog sveučilišnog i stručnog studija. Iznimka je diplomski stručni studij visoke škole RIT Croatia koji se izvodi kao program u trajanju od dvadeset i jednog mjeseca.

Svi iznosi školarina iskazani za pojedine studijske programe iskazani su na službenim stranicama privatnih visokih učilišta. Iznos jednogodišnje školarine za sva učilišta ovisi o odabiru modela školarine što podrazumijeva jednokratnu, mjesečnu ili semestralnu otplatu školarine. Isto tako neki od čimbenika koji utječu na visinu jednogodišnje školarine su: postignut uspjeh tijekom prijemnog postupka, izvođenje nastave na hrvatskom ili engleskom jeziku, vrsta studija, ostvareno upisno mjesto, je li student redovan ili izvanredan, prosjek ocjena prethodne godine ukoliko se radi o višoj godini, obavlja li se upis na određeni studijski program u svibnju, lipnju ili rujnu i slično.

Za potrebe diplomskoga rada uzeti su iznosi školarine na temelju jednokratne uplate, prosječnog ostvarenog uspjeha tijekom prijemnog postupka (za ona privatna visoka učilišta kojima je prijemni postupak jedan od uvjeta upisa) te za izvanredne studente.

Tablica 2. prikazuje iznos jednogodišnjih školarina svih privatnih visokih učilišta po studijskim programima. Dijelovi tablice gdje je dan raspon cijene za pojedini studijski program određenog privatnog učilišta podrazumijevaju to da učilište u okviru određenog studijskog programa nudi više studija čije se cijene razlikuju pa je dan raspon između minimalne i maksimalne cijene školarine ili se, kao što je primjer Zagrebačka škola ekonomije i managementa, niža cijena odnosi na

³²Visoka škola za menadžment i dizajn "Aspira". Službena stranica. Dostupno na: <https://www.aspira.hr/>

studijske programe koji se izvode na hrvatskom jeziku, a viša cijena na programe koji se u cjelosti izvode na engleskom jeziku.

Tablica 2. Komparativni prikaz školarina privatnih visokih učilišta prema studijskom programu

	PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ	PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ	DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ	DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ
Hrvatsko katoličko sveučilište	9.000 - 14.000 kn		9.000 - 14.000 kn	
Libertas međunarodno sveučilište	19.500 - 33.000 kn	17.500 - 30.000 kn	26.000 - 30.000 kn	24.000 - 28.000 kn
Sveučilište VERN	20.000 - 33.250 kn	20.000 - 33.250 kn		30.000 kn
Istarsko veleučilište		6.000 kn		
Poslovno veleučilište Zagreb		23.950 kn		24.495 kn
Veleučilište Baltazar Zaprešić		18.825 - 22.590 kn		22.590 kn
Veleučilište Velika Gorica		10.500 - 13.350 kn		9.810 kn
Veleučilište u Bjelovaru		10.500 kn		
Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment		27.124 kn		28.138 kn
Effectus poduzetnički studiji - visoko učilište		26.900 kn		30.900 kn
Europska poslovna škola Zagreb		13.500 kn		18.000 kn
RIT Croatia		48.910 kn		127.595 kn
RRiF Visoka škola za financijski menadžment		22.000 kn		26.000 kn
Visoka poslovna škola "PAR"		30.000 kn		
Visoka škola Arca		20.655 kn		
Visoka škola Ivanić-Grad		14.000 kn		16.000 kn

Visoka škola za informacijske tehnologije u Zagrebu		17.028 kn		17.820 kn
Visoka škola za menadžment i dizajn "Aspira"		27.800 kn		29.900 kn
Visoka škola za sigurnost		24.170 kn		45.300 kn
Visoko evanđeosko teološko učilište u Osijeku		6.000 kn		
Visoko učilište Algebra		31.980 - 46.140 kn		34.300 - 47.390 kn
Zagrebačka škola ekonomije i managementa		40.000 - 46.810 kn		44.000 kn

Izvor: izrada autora, službene stranice privatnih visokih učilišta

Iz pregleda školarina u Tablici 2. može se vidjeti kako je školarina u okviru izvođenja preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija dosta niža kod Hrvatskog katoličkog sveučilišta u odnosu na ostala privatna sveučilišta i iznosi 9.000 – 14.000 kn ovisno o studiju, dok Libertas međunarodno sveučilište i Sveučilište VERN imaju podjednake iznose školarine preddiplomskog sveučilišnog studija i kreću se u rasponu od oko 20.000 kn do 33.000 kn. Iako nije posebno navedeno u tablici, važno je napomenuti kako je od akademske godine 2021./2022. na Hrvatskom katoličkom sveučilištu započelo izvođenje integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija Medicina koji traje šest godina te školarina iznosi 38.000 kn po godini studija.³³

Školarina za preddiplomski stručni studij najniža je kod Istarskog veleučilišta, Veleučilišta u Bjelovaru, Europske poslovne škole Zagreb, Visoke škole Ivanić – Grad te Visokog evanđeoskog teološkog učilišta u Osijeku. Najskuplje školarine za preddiplomski stručni studij imaju Zagrebačka škola ekonomije i managementa, Visoko učilište Algebra i RIT Croatia kao privatna visoka učilišta koja nude izvođenje studijskih programa i na engleskom jeziku te Sveučilište VERN i Libertas međunarodno sveučilište..

Naposljetku, diplomski stručni studij, koji je uz preddiplomski stručni studij ujedno i najzastupljeniji, uvjerljivo je najskuplji na RIT-u Croatia iako za razliku od ostalih školarina koje

³³Hrvatsko katoličko sveučilište. Službena stranica. Dostupno na: <https://www.unicath.hr/>

su iskazane na jednogodišnjoj razini on traje dvadeset i jedan mjesec. Radi se o programu koji se izvodi na RIT Croatia kampusu u Zagrebu i to u hibridnom modelu, kao kombinacija online nastave i predavanja na kampusu. Nastavni plan studija usklađen je u potpunosti sa standardima njihovog matičnog kampusa i institucije; Rochester Institute of Technology u SAD-u. Program se izvodi u potpunosti na engleskom jeziku te studenti po završetku dobivaju Master of Science titulu i diplomu američkog sveučilišta Rochester Institute of Technology.³⁴ Nakon RIT-a, najviše školarine diplomskog stručnog studija imaju Zagrebačka škola ekonomije i managementa, Visoko učilište Algebra, Visoka škola za sigurnost te Effectus i Sveučilište VERN.

Iz svega navedenoga može se reći kako su prema iznosu školarina vodeća privatna visoka učilišta Sveučilište VERN, RIT Croatia, Zagrebačka škola ekonomije i managementa, Visoko učilište Algebra i Libertas međunarodno sveučilište.

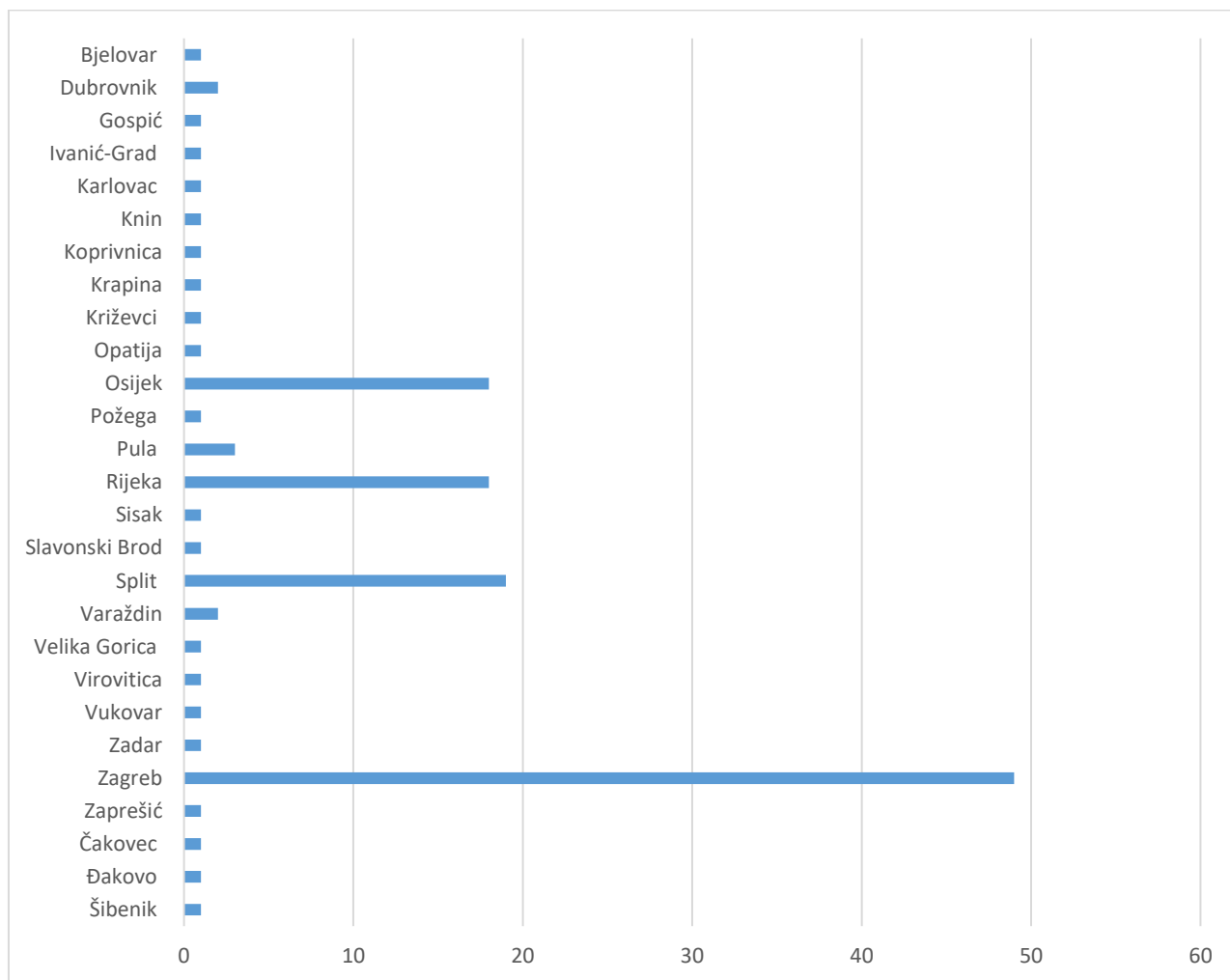
3.5. Usporedba na razini geografske raspodijeljenosti

Geografska raspodijeljenost visokih učilišta podrazumijeva prostorni razmještaj odnosno pregled visokih učilišta i njihovih studijskih programa prema kriteriju mjesta izvođenja. Cilj je uvijek postići što ravnomjerniju geografsku disperziju visokih učilišta i studijskih programa koje nude.

Grafikon 10. prikazuje broj visokih učilišta prema mjestu izvođenja.

³⁴RIT Croatia. Službena stranica. Dostupno na : <https://www.croatia.rit.edu/>

Grafikon 10. Broj visokih učilišta prema mjestu izvođenja

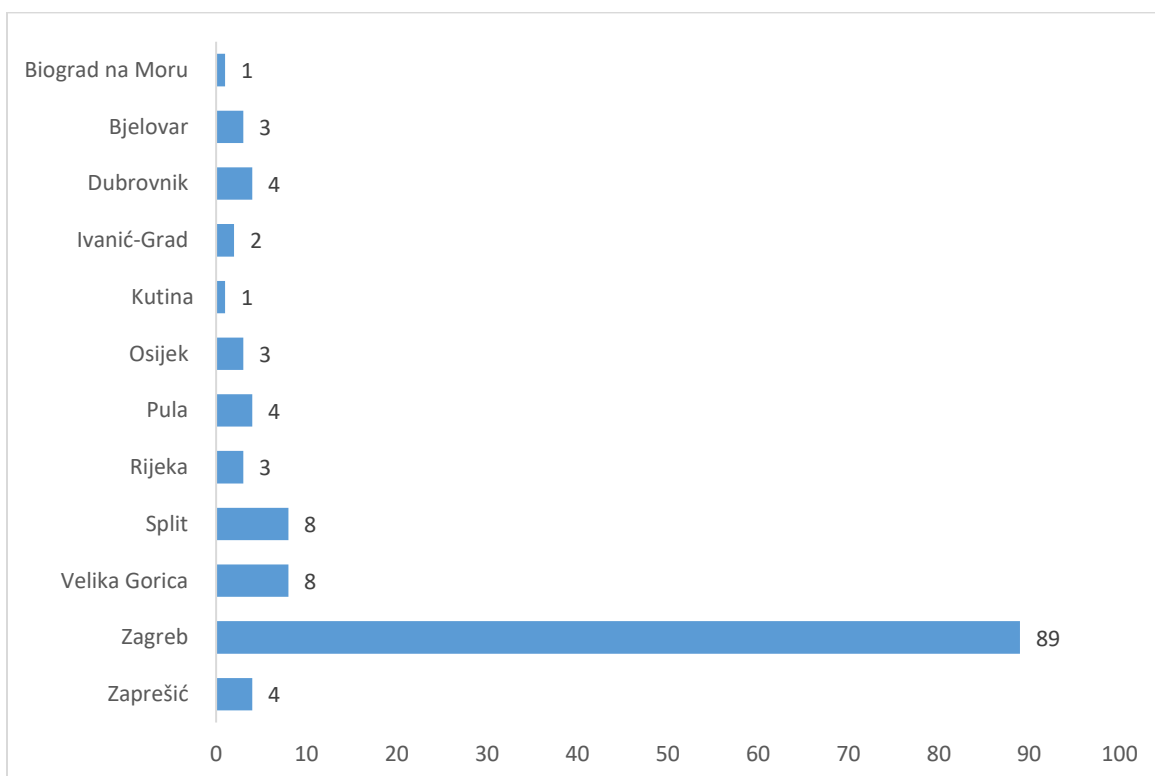


Izvor: izrada autora, MOZVAG – Preglednik studijskih programa. Dostupno na: <https://mozvag.srce.hr/preglednik/>

Iz prethodnoga grafikona može se vidjeti kako u Hrvatskoj postoji problem koncentracije visokih učilišta u četiri najveća grada. Pritom Zagreb značajno dominira, a slijede ga Split, Rijeka i Osijek koji imaju podjednak udio visokih učilišta. Svi ostali gradovi naspram njih imaju neznatan udio.

Na Grafikonu 11. je prikazan broj studijskih programa privatnih visokih učilišta prema mjestu izvođenja.

Grafikon 11. Broj studijskih programa privatnih visokih učilišta prema mjestu izvođenja



Izvor: izrada autora, MOZVAG – Preglednik studijskih programa. Dostupno na: <https://mozvag.srce.hr/preglednik/>

Za razliku od Grafikona 10. gdje su u obzir uzeta i javna i privatna visoka učilišta, prilikom izrade Grafikona 11. u obzir su uzeti samo studijski programi privatnih visokih učilišta. Može se vidjeti kako po broju studijskih programa vodeću poziciju ima Zagreb. Iako se radi o relativno malom broju studijskih programa, privatna visoka učilišta su svojim studijskim programima prisutna u velikom broju gradova.

3.6. Pravna osobnost i ustroj

Privatno sveučilište, veleučilište i visoka škola osnivaju se odlukom osnivača sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.³⁵ Tijekom analize privatnih visokih učilišta važno je razmotriti njihov pravni oblik i ustroj.

³⁵Narodne novine: *Zakon o visokim učilištima* (NN 59/1996), Zagreb: Narodne novine, Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1996_07_59_1187.html

Tablica 3. daje pregled privatnih visokih učilišta prema tipu subjekta, vrsti subjekta, djelatnosti i ESA sektoru.

Tablica 3. Privatna visoka učilišta prema tipu i vrsti subjekta, djelatnosti i ESA sektoru

	TIP SUBJEKTA	VRSTA SUBJEKTA	DJELATNOST	ESA sektor
Hrvatsko katoličko sveučilište	ostali	neprofitna organizacija	visoko obrazovanje	nacionalne privatne neprofitne ustanove koje služe kućanstvima
Libertas međunarodno sveučilište	ustanova	poduzetnik	visoko obrazovanje	nacionalna privatna nefinancijska društva
Sveučilište VERN	ustanova	poduzetnik	visoko obrazovanje	nacionalna privatna nefinancijska društva
Istarsko veleučilište	korisnik proračuna	proračunski korisnik	visoko obrazovanje	lokalna država
Poslovno veleučilište Zagreb	ustanova	poduzetnik	visoko obrazovanje	javna nefinancijska društva
Veleučilište Baltazar Zaprešić	ostali	neprofitna organizacija	visoko obrazovanje	javna nefinancijska društva
Veleučilište Velika Gorica	ustanova	poduzetnik	visoko obrazovanje	nacionalna privatna nefinancijska društva
Veleučilište u Bjelovaru	korisnik proračuna	proračunski korisnik	visoko obrazovanje	lokalna država
Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment	ustanova	poduzetnik	visoko obrazovanje	nacionalna privatna nefinancijska društva
Effectus poduzetnički studiji - visoko učilište	ustanova	poduzetnik	visoko obrazovanje	nacionalna privatna nefinancijska društva
Europska poslovna škola Zagreb	ustanova	poduzetnik	visoko obrazovanje	nacionalna privatna nefinancijska društva
RIT Croatia	ostali	neprofitna organizacija	visoko obrazovanje	nacionalna privatna nefinancijska društva

RRiF Visoka škola za financijski menadžment	ustanova	poduzetnik	visoko obrazovanje	nacionalna privatna nefinancijska društva
Visoka poslovna škola "PAR"	ustanova	poduzetnik	visoko obrazovanje	nacionalna privatna nefinancijska društva
Visoka škola Arca	ustanova	poduzetnik	visoko obrazovanje	nacionalna privatna nefinancijska društva
Visoka škola Ivanić-Grad	korisnik proračuna	proračunski korisnik	visoko obrazovanje	lokalna država
Visoka škola za informacijske tehnologije u Zagrebu	ustanova	poduzetnik	visoko obrazovanje	nacionalna privatna nefinancijska društva
Visoka škola za menadžment i dizajn "Aspira"	ustanova	poduzetnik	visoko obrazovanje	nacionalna privatna nefinancijska društva
Visoka škola za sigurnost	ustanova	poduzetnik	visoko obrazovanje	nacionalna privatna nefinancijska društva
Visoko evanđeosko teološko učilište u Osijeku	ostali	neprofitna organizacija	visoko obrazovanje	nacionalne privatne neprofitne ustanove koje služe kućanstvima
Visoko učilište Algebra	ustanova	poduzetnik	visoko obrazovanje	nacionalna privatna nefinancijska društva
Zagrebačka škola ekonomije i managementa	ustanova	poduzetnik	visoko obrazovanje	nacionalna privatna nefinancijska društva

Izvor: izrada autora, Baza poslovnih informacija info. BIZ 2.0. Dostupno na: <https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2F>

Iz Tablice 3. proizlazi kako su privatna visoka učilišta prema tipu subjekta dominantno ustanove, dok ih je tek nekoliko korisnik proračuna. Ustanova predstavlja pravnu osobu koja se osniva radi trajnog obavljanja djelatnosti od javnog interesa. Samostalna je u obavljanju svoje djelatnosti i u

poslovanju.³⁶ Velik dio privatnih visokih učilišta je prema vrsti subjekta poduzetnik, a nekoliko ih djeluje i kao neprofitne organizacije i proračunski korisnici. Visoko učilište kao poduzetnik prema vrsti subjekta označava njegovu namjeru da uz obavljanje aktivnosti kako bi zadovoljio tržišne potrebe, i uz preuzimanje određene razine rizika, postigne što veći financijski uspjeh.³⁷

Hrvatsko katoličko sveučilište, Veleučilište Baltazar Zaprešić, RIT Croatia i Visoko evanđeosko teološko učilište u Osijeku osnovani su kao neprofitne organizacije. Djelovanje visokih učilišta kao neprofitnih organizacija označava da ne djeluju radi ostvarivanja profita, već se njihovo djelovanje povezuje s javnim odnosno općim interesom.³⁸

Istarsko veleučilište, Veleučilište u Bjelovaru i Visoka škola u Ivanić – Gradu osnovani su kao proračunski korisnici što znači da se njihovo djelovanje također povezuje s javnim i općim interesom, a ne ostvarivanjem profita, te se rashodi za zaposlene i/ili materijalni rashodi osiguravaju u proračunu.³⁹

Djelatnost svih privatnih visokih učilišta je visoko obrazovanje. Razlike se javljaju kod sektorske klasifikacije, odnosno ESA 2010 računovodstvenog okvira. Privatna visoka učilišta dominantno su određena kao nacionalna privatna nefinancijska društva. Podsektor nacionalnih privatnih nefinancijskih društava sastoji se od svih nefinancijskih društava, kvazi-društava i neprofitnih institucija, priznatih kao neovisni pravni subjekti, koji su tržišni proizvođači i koji nisu pod kontrolom državnih jedinica ili nerezidentnih institucionalnih jedinica.⁴⁰ Hrvatsko katoličko sveučilište i Visoko evanđeosko teološko učilište u Osijeku djeluju kao nacionalne privatne neprofitne ustanove koje služe kućanstvima kojima su glavni izvori sredstava dobrovoljni prilozi kućanstava u gotovini ili u naturi u njihovoj ulozi potrošača, uplate sredstava ukupne države i vlasnički dohodci.⁴¹

³⁶Narodne novine: *Zakon o ustanovama* (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08), Zagreb: Narodne novine, Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1993_08_76_1548.html

³⁷Gradska razvojna agencija. *Poduzetništvo*. Dostupno na: <https://www.gras.com.hr/poduzetništvo/>

³⁸Vašiček, D., Vašiček, V. (2016). *Računovodstvo proračunskih i neprofitnih organizacija* [online]. Rijeka: Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci. Dostupno na: <http://www.vasicek.racunovodstvo.proracunskih.i.neprofitnih.organizacija.2016-2.pdf//> (02.07.2022.)

³⁹Ibidem.

⁴⁰Državni zavod za statistiku (2015) *Odluka o statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora 2010. - SKIS 2010*. Zagreb: Narodne novine

⁴¹Ibidem.

Poslovno veleučilište Zagreb i Veleučilište Baltazar Zaprešić osnovani su kao javna nefinancijska društva koja predstavljaju tržišne proizvođače i pod kontrolom su državnih jedinica.⁴² Istarsko veleučilište, Veleučilište u Bjelovaru i Visoka škola Ivanić – Grad pripadaju ESA sektoru lokalne države te im je izvor prihoda proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

⁴²Ibidem.

4.FINANCIJSKO POSLOVANJE

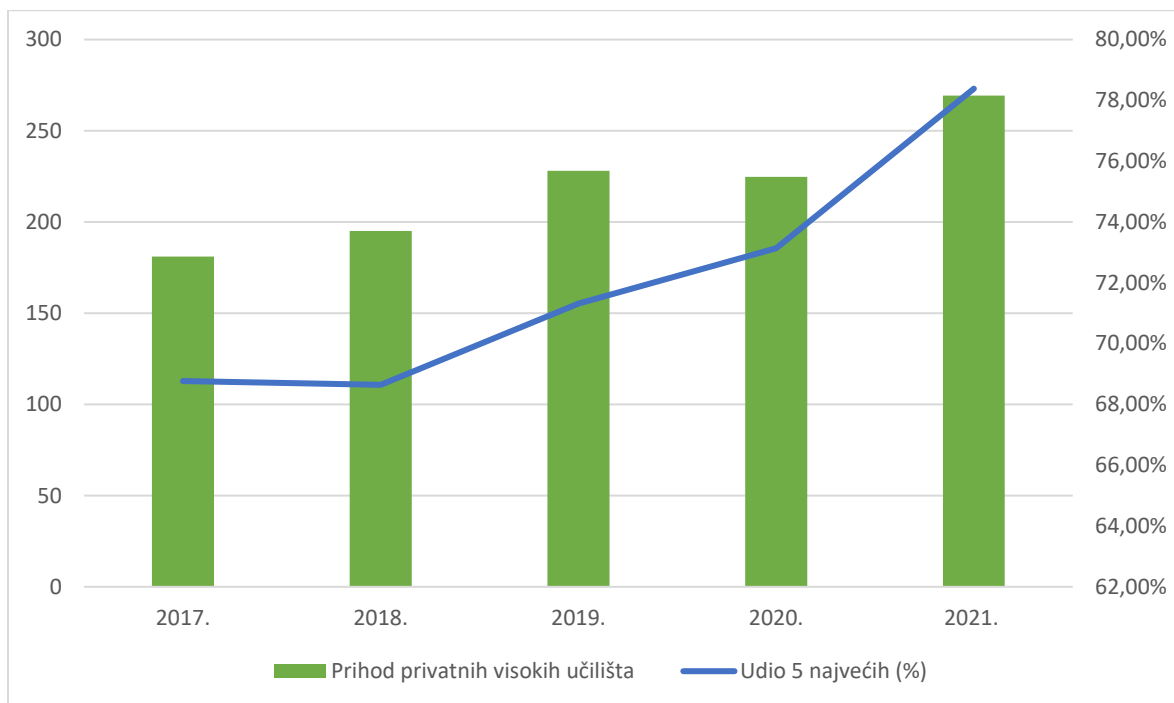
Nakon analize strukturnih i organizacijskih karakteristika privatnog visokog obrazovanja slijedi analiza financijskog poslovanja privatnih visokih učilišta koja podrazumijeva analizu osnovnih sektorskih pokazatelja te kretanje financijskih pokazatelja. Posljednji dio poglavlja odnosi se na specifičnosti tržišta privatnog visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

4.1.Osnovni sektorski pokazatelji

Osnovni sektorski pokazatelji privatnog visokog obrazovanja obuhvaćaju pokazatelje kao što su prihodi i rashodi privatnih visokih učilišta, dobit/gubitak razdoblja, broj visokih učilišta, broj zaposlenih, prosječna mjesečna plaća te niz pokazatelja profitabilnosti. Za potrebe izrade diplomskoga rada uzeti su podaci koji se odnose na razdoblje od posljednjih pet godina odnosno razdoblje od 2017. do 2021. godine. S obzirom na to da pojedina privatna visoka učilišta nisu obveznici javne objave godišnjih financijskih izvještaja i samim time nisu dostupni svi njihovi potrebni podaci, ovim dijelom analize nisu obuhvaćeni: Hrvatsko katoličko sveučilište, Istarsko veleučilište, Veleučilište Baltazar Zeprešić, Veleučilište u Bjelovaru, RIT Croatia, RRiF Visoka škola za financijski menadžment, Visoka škola Ivanić – Grad te Visoko evanđeosko teološko učilište u Osijeku.

Na Grafikonu 12. prikazano je kretanje prihoda privatnih visokih učilišta u razdoblju od 2017. do 2021. godine i udio pet najvećih privatnih visokih učilišta u ukupnim приходima. Pet najvećih privatnih visokih učilišta u okviru učilišta za koja su dostupni potrebni podaci u ovom dijelu analize su: Libertas međunarodno sveučilište, Sveučilište VERN, Veleučilište Velika Gorica, Visoko učilište Algebra i Zagrebačka škola ekonomije i managementa.

Grafikon 12. Prihod sektora privatnog visokog obrazovanja (u mil. kn) i udio pet najvećih privatnih visokih učilišta (%) od 2017. do 2021. godine



Izvor: izrada autora, Baza poslovnih informacija info. BIZ 2.0. Dostupno na: <https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2F>

Može se vidjeti kako su ukupni prihodi privatnih visokih učilišta u promatranom razdoblju najniži 2017. godine gdje iznose 181,11 mil. kn. Prihod privatnih visokih učilišta raste tijekom posljednjih pet godina, izuzev 2020. godine kada je došlo do pada od 3,2 mil. kn odnosno 1,4%. 2021. godine ukupni prihodi iznose 269,26 mil. kn. Udio pet najvećih privatnih visokih učilišta je u zadnjih pet godina u kontinuiranom porastu te 2021. godine iznosi visokih 78,39% što predstavlja porast za oko 10% u odnosu na 2017. godinu kada je udio pet najvećih iznosio 68,77% i ukazuje na visoku koncentraciju tržišta privatnog visokog obrazovanja.

Tablica 4. Struktura prihoda sektora privatnog visokog obrazovanja (u mil. kn)

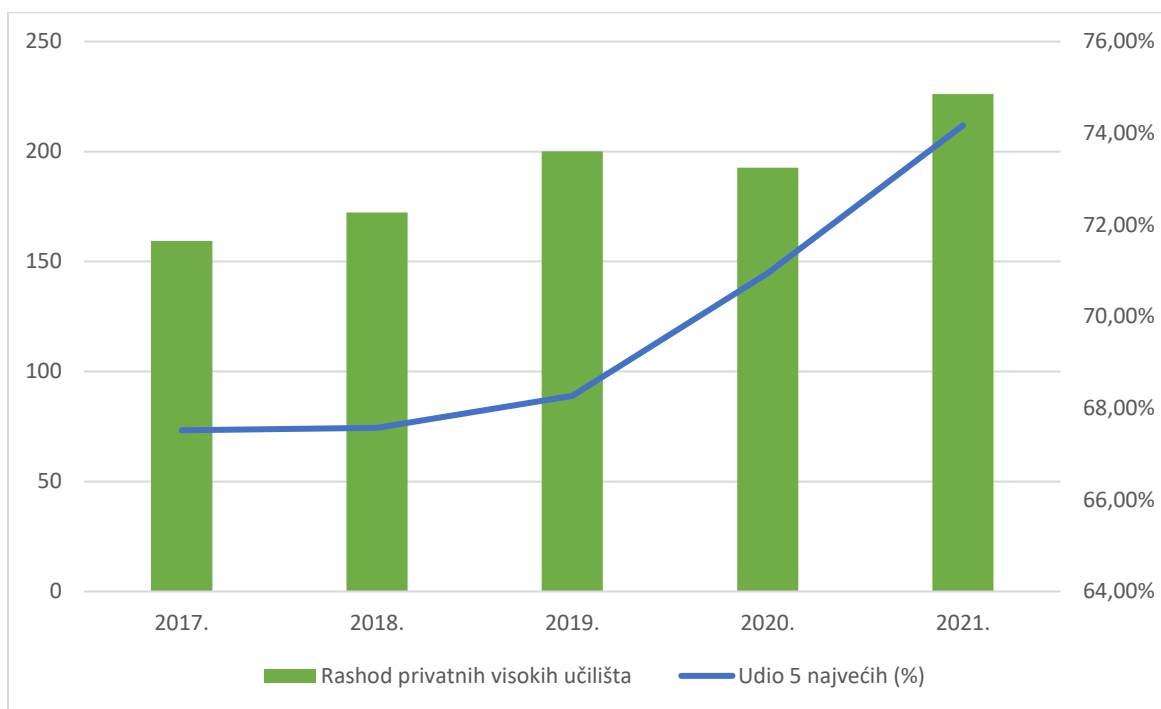
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Libertas međunarodno sveučilište	46,23	51,33	68,31	73,33	79,41
Sveučilište VERN	0	0	0,71	1,5	30,86
Poslovno veleučilište Zagreb	8,13	8,26	8,49	8,84	7,42
Veleučilište Velika Gorica	26,66	26,69	25,79	24,45	23,32
Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment	4,56	7,1	6,34	8,61	10,28
Effectus poduzetnički studiji - visoko učilište	9,95	9,87	10,09	9,96	9,74
Europska poslovna škola Zagreb	4,1	5,38	7,75	2,72	0,94
Visoka poslovna škola "PAR"	2,75	3,8	3,43	2,67	3,02
Visoka škola Arca	2,11	1,5	1,76	1,8	1,21
Visoka škola za informacijske tehnologije u Zagrebu	8,35	8,46	9,31	8,47	7,62
Visoka škola za menadžment i dizajn "Aspira"	9,9	13,46	16,92	16,94	15,56
Visoka škola za sigurnost	6,71	3,33	1,31	0,38	2,41
Visoko učilište Algebra	16,73	23,32	35,84	37,45	48,68
Zagrebačka škola ekonomije i managementa	34,93	32,55	31,93	27,66	28,79
Prihod privatnih visokih učilišta	181,11	195,05	227,98	224,78	269,26
Udio 5 najvećih (%)	68,77%	68,64%	71,31%	73,13%	78,39%

Izvor: izrada autora, Baza poslovnih informacija info. BIZ 2.0. Dostupno na: <https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2F>

Tablica 4. prikazuje strukturu prihoda sektora privatnog visokog obrazovanja. U razdoblju od 2017. do 2021. godine najveći udio u ukupnim prihodima ima Libertas međunarodno sveučilište koje 2021. godine ima udio u ukupnim prihodima od gotovo 30%. Slijede ga Visoko učilište Algebra s udjelom od 18% te Sveučilište VERN i Zagrebačka škola ekonomije i managementa s udjelima od oko 11%.

S druge strane, rashod privatnih visokih učilišta i udio pet najvećih u ukupnim rashodima tijekom posljednjih pet godina prikazani su na Grafikonu 13.

Grafikon 13. Rashod sektora privatnog visokog obrazovanja (u mil. kn) i udio pet najvećih privatnih visokih učilišta (%) od 2017. do 2021. godine



Izvor: izrada autora, Baza poslovnih informacija info. BIZ 2.0. Dostupno na: <https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2F>

Iz Grafikona 13. proizlazi kako su ukupni rashodi privatnih visokih učilišta najniži 2017. godine gdje iznose 159,41 mil. kn. Udio pet najvećih privatnih visokih učilišta u ukupnim rashodima najniži je 2017. godine i iznosi 67,52%. Iako prihodi posljednjih pet godina rastu, također rastu i rashodi s iznimkom 2020. godine kada je došlo do pada rashoda od 7,36 mil. kn, odnosno 3,68%. Ukupan rashod privatnih visokih učilišta u promatranom razdoblju najviši je 2021. godine i iznosi 226,1 mil. kn. Udio pet najvećih privatnih visokih učilišta je isto tako najviši 2021. godine i iznosi visokih 74,17% što predstavlja porast od 6,65% u odnosu na 2017. godinu.

Tablica 5. predstavlja strukturu rashoda sektora privatnog visokog obrazovanja u razdoblju od 2017. do 2021. godine. Tijekom svih godina najveći udio u ukupnim rashodima ima Libertas međunarodno sveučilište čiji je udio 2021. godine 25,44%. Slijede ga Sveučilište VERN, Visoko učilište Algebra i Zagrebačka škola ekonomije i managementa s podjednakim udjelima od oko 12%.

Tablica 5. Struktura rashoda sektora privatnog visokog obrazovanja (u mil. kn)

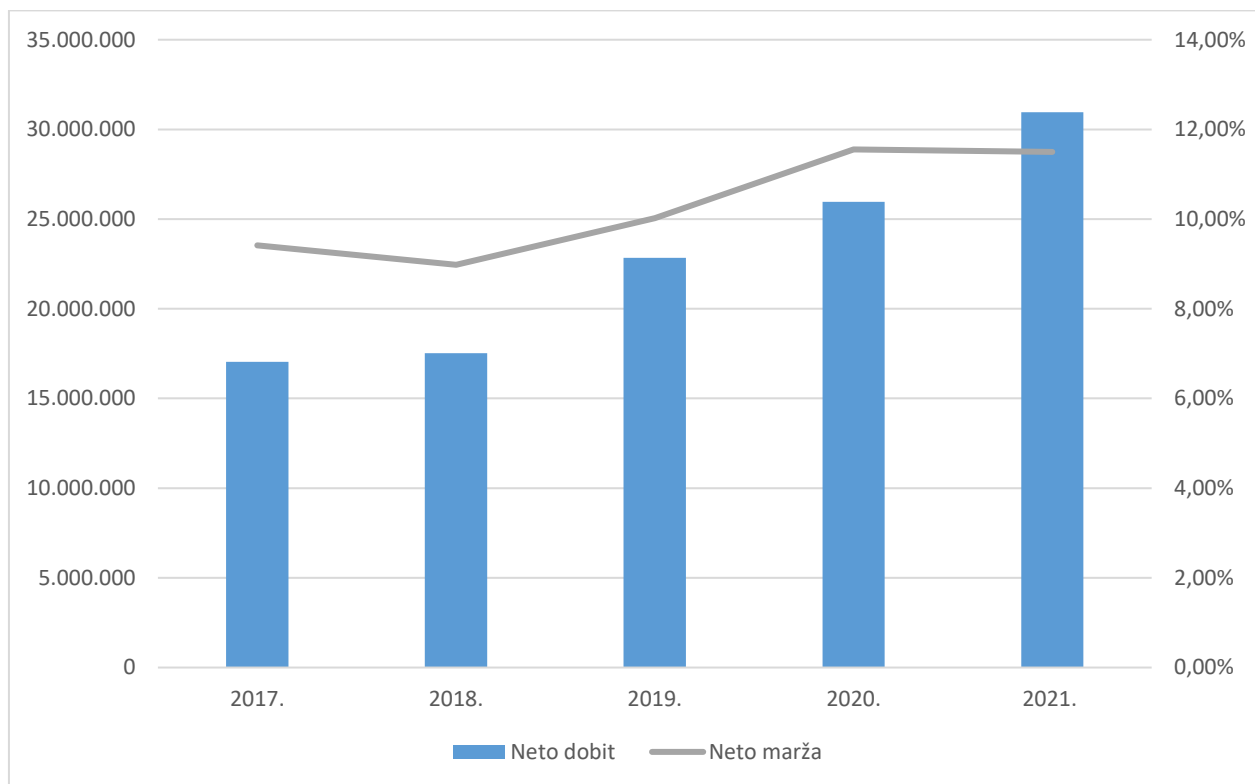
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Libertas međunarodno sveučilište	32,72	36,22	51,59	55,66	57,54
Sveučilište VERN	0	0	0,7	1,41	28,57
Poslovno veleučilište Zagreb	8,13	9,38	10,14	9,01	9,56
Veleučilište Velika Gorica	24,63	25,52	25,67	23,25	23,73
Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment	6,85	7,47	7,77	8,16	10,18
Effectus poduzetnički studiji - visoko učilište	8,89	7,99	8,95	8,83	8,35
Europska poslovna škola Zagreb	2,83	3,83	6,97	2,59	2,55
Visoka poslovna škola "PAR"	2,61	3,72	3,33	2,66	2,98
Visoka škola Arca	1,98	1,43	1,44	1,71	1,6
Visoka škola za informacijske tehnologije u Zagrebu	8,03	8,07	8,94	8,34	7,44
Visoka škola za menadžment i dizajn "Aspira"	7,07	10,79	13,76	14,3	15,1
Visoka škola za sigurnost	5,39	3,21	2,18	0,39	0,64
Visoko učilište Algebra	15,78	22,57	26,92	29,17	29,85
Zagrebačka škola ekonomije i managementa	34,5	32,15	31,69	27,21	28,01
Rashod privatnih visokih učilišta	159,41	172,35	200,05	192,69	226,1
Udio 5 najvećih (%)	67,52%	67,57%	68,27%	70,94%	74,17%

Izvor: izrada autora, Baza poslovnih informacija info. BIZ 2.0. Dostupno na: <https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2F>

I prihodi i rashodi privatnih visokih učilišta rastu u razdoblju od 2017. do 2021. godine s iznimkom 2020. godine kada je došlo do blagog pada te je porast prihoda 2021. godine u odnosu na 2017. godinu veći od porasta rashoda. Udio pet najvećih privatnih visokih učilišta je vrlo visok svih promatranih godina, a posebno 2021. godine.

Nakon prihoda i rashoda razmatraju se neto dobit i neto marža. Tako se na Grafikonu 14. može vidjeti kretanje neto dobiti i neto marže u razdoblju od 2017. do 2021. godine.

Grafikon 14. Neto dobit i neto marža (%) sektora privatnog visokog obrazovanja



Izvor: izrada autora, Baza poslovnih informacija info. BIZ 2.0. Dostupno na: <https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2F>

U Tablici 6. je predstavljena struktura neto dobiti sektora privatnog visokog obrazovanja u razdoblju od 2017. do 2021. godine.

Tablica 6. Struktura neto dobiti sektora privatnog visokog obrazovanja (u kn)

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Libertas međunarodno sveučilište	10.894.232	11.811.227	13.010.384	13.761.278	14.442.552
Sveučilište VERN	-1.986	3.053	12.863	80.660	1.868.078
Poslovno veleučilište Zagreb	1.159	-1.116.014	-1.656.216	-168.826	-2.144.580
Veleučilište Velika Gorica	1.665.978	921.063	93.607	1.008.489	-635.496
Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment	-2.282.554	-375.843	-1.430.494	452.207	100.867
Effectus poduzetnički studiji - visoko učilište	851.378	1.523.474	794.628	950.292	1.153.161
Europska poslovna škola Zagreb	968.754	1.220.917	629.544	129.648	-1.605.073
Visoka poslovna škola "PAR"	121.084	60.554	84.651	11.683	36.615
Visoka škola Arca	126.554	72.109	311.452	83.547	-388.448
Visoka škola za informacijske tehnologije u Zagrebu	256.680	319.747	303.994	105.373	144.966
Visoka škola za menadžment i dizajn "Aspira"	2.312.961	2.156.532	2.569.965	2.214.836	357.629
Visoka škola za sigurnost	1.126.005	59.979	-860.971	-10.489	1.661.063
Visoko učilište Algebra	786.814	617.359	8.922.273	7.068.289	15.452.637
Zagrebačka škola ekonomije i managementa	222.706	243.391	57.886	283.206	511.371
Neto dobit	17.049.765	17.517.548	22.843.566	25.970.193	30.955.342

Izvor: izrada autora, Baza poslovnih informacija info. BIZ 2.0. Dostupno na:

<https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2F>

Neto dobit privatnih visokih učilišta 2017. godine iznosi 17.049.765 kn i kontinuirano raste do 2021. godine gdje se neto dobit u odnosu na 2017. gotovo udvostručila i iznosi 30.955.342 kn od čega se čak 29.895.189 kn odnosi na Libertas međunarodno sveučilište i Visoko učilište Algebra (što je oko 96%) i samim time također ukazuje na visoku koncentraciju tržišta privatnog visokog obrazovanja. Neto marža je najniža 2017. godine gdje iznosi 9,41% nakon čega se 2018. blago smanjuje, a od 2019. raste sve do 2021. godine. Rast neto dobiti na razini analiziranih privatnih visokih učilišta veći je od porasta prihoda te neto marža sektora 2021. godine iznosi gotovo 12%.

Zaposlenost predstavlja važno obilježje u okviru sektorskih pokazatelja privatnog visokog obrazovanja. Tako su u Tablici 7. prikazani podaci o broju zaposlenih i prosječnoj mjesečnoj plaći po pojedinom privatnom visokom učilištu 2021. godine.

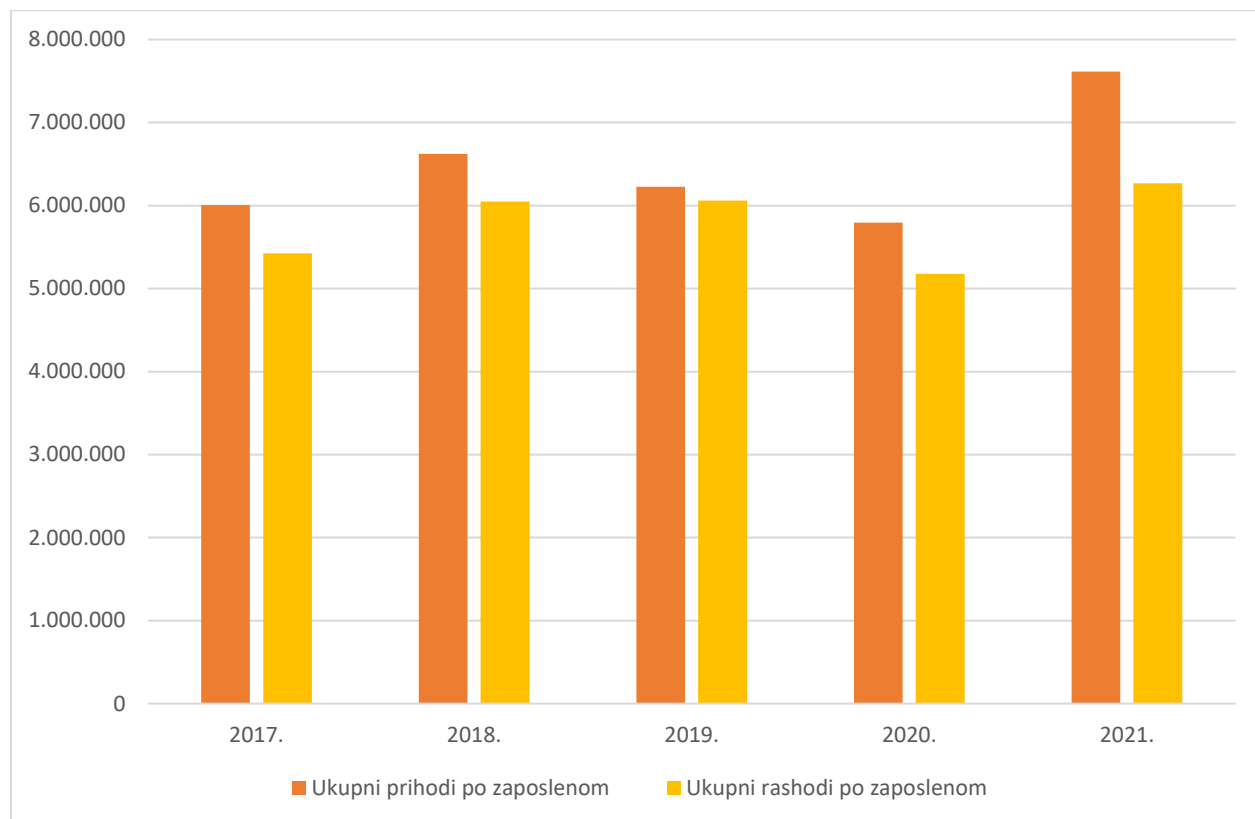
Tablica 7. Broj zaposlenih i mjesečna plaća privatnih visokih učilišta 2021. godine

	BROJ ZAPOSLENIH	MJESEČNA PLAĆA
Libertas međunarodno sveučilište	64	10.339 kn
Sveučilište VERN	64	8.468 kn
Poslovno veleučilište Zagreb	17	8.944 kn
Veleučilište Velika Gorica	87	9.117 kn
Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment	20	10.137 kn
Effectus poduzetnički studiji - visoko učilište	21	7.055 kn
Europska poslovna škola Zagreb	10	6.065 kn
Visoka poslovna škola "PAR"	14	5.414 kn
Visoka škola Arca	7	5.382 kn
Visoka škola za informacijske tehnologije u Zagrebu	16	10.576 kn
Visoka škola za menadžment i dizajn "Aspira"	34	6.922 kn
Visoka škola za sigurnost	2	8.401 kn
Visoko učilište Algebra	60	8.349 kn
Zagrebačka škola ekonomije i managementa	37	10.412 kn

Izvor: izrada autora, Baza poslovnih informacija info. BIZ 2.0. Dostupno na: <https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2F>

Iz Tablice 7. proizlazi kako su prema broju zaposlenih vodeća privatna visoka učilišta Veleučilište Velika Gorica sa 87 zaposlenih, Libertas međunarodno sveučilište i Sveučilište VERN sa 64 zaposlenih te Visoko učilište Algebra sa 60 zaposlenih. Najmanji broj zaposlenih imaju Visoka škola za sigurnost i Visoka škola Arca. Libertas međunarodno sveučilište, Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment, Visoka škola za informacijske tehnologije u Zagrebu i Zagrebačka škola ekonomije i managementa bilježe najviše prosječne mjesečne plaće koje iznose više od 10.000 kuna, dok većina privatnih visokih učilišta ima mjesečne plaće u rasponu od 8.000 do 9.000 kuna. Najnižu mjesečnu plaću imaju Visoka škola Arca i Visoka poslovna škola „PAR.“ Ukupni prihodi i rashodi po zaposlenom također predstavljaju važne pokazatelje privatnog visokog obrazovanja te su predstavljeni Grafikonom 15. za razdoblje od 2017. do 2021. godine.

Grafikon 15. Ukupni prihodi po zaposlenom i ukupni rashodi po zaposlenom sektora privatnog visokog obrazovanja



Izvor: izrada autora, Baza poslovnih informacija info. BIZ 2.0. Dostupno na: <https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2F>

Može se vidjeti kako svih promatranih godina prihodi po zaposlenom, koji na neki način predstavljaju vrijednost samih zaposlenika u sektoru privatnog visokog obrazovanja, nadmašuju rashode po zaposlenom. Rashodi po zaposlenom podrazumijevaju godišnje bruto plaće zaposlenika. Prihodi i rashodi su najveći 2021. godine gdje prihodi iznose 7.615.444 kn, a rashodi 6.268.958 kn. Razlika između prihoda i rashoda po zaposlenom je najmanja 2019. godine, a najveća 2021. godine što je značajno doprinijelo visokoj dobiti koju je privatno visoko obrazovanje ostvarilo 2021. godine.

4.2. Kretanje financijskih pokazatelja

Svi financijski pokazatelji su analizirani za razdoblje od 2017. do 2021. godine. Ovim dijelom analize, kao i u prethodnom potpoglavlju, nisu obuhvaćeni: Hrvatsko katoličko sveučilište, Istarsko veleučilište, Veleučilište Baltazar Zaprešić, Veleučilište u Bjelovaru, RIT Croatia, RRiF Visoka

škola za financijski menadžment, Visoka škola Ivanić – Grad te Visoko evanđeosko teološko učilište u Osijeku. Financijski pokazatelji analizirani su u tri skupine. Prva skupina se odnosi na pokazatelje likvidnosti i financijske stabilnosti. Drugu skupinu čine pokazatelji zaduženosti, dok se posljednja skupina analiziranih pokazatelja odnosi na uspješnost poslovanja sektora privatnog visokog obrazovanja.

Tako su u Tablici 8. prikazani pokazatelji likvidnosti i financijske stabilnosti privatnih visokih učilišta koji obuhvaćaju koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti.

Tablica 8. Pokazatelji likvidnosti i financijske stabilnosti sektora privatnog visokog obrazovanja

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Koeficijent trenutne likvidnosti	2,29	15,10	8,09	3,98	4,49
Koeficijent ubrzane likvidnosti	6,38	19,04	11,75	8,54	8,14
Koeficijent tekuće likvidnosti	6,41	19,08	11,81	8,59	8,18
Koeficijent financijske stabilnosti	0,61	0,44	0,45	2,97	0,49

Izvor: izrada autora, Baza poslovnih informacija info. BIZ 2.0. Dostupno na: <https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2F>

Tijekom promatranog razdoblja je koeficijent trenutne likvidnosti znatno iznad kritične vrijednosti od 0,5, koeficijent ubrzane likvidnosti je značajno viši u odnosu na kritičnu vrijednost od 1, te je koeficijent tekuće likvidnosti promatranih godina vrlo visok u odnosu na referentnu vrijednost od 2. Naposljetku, koeficijent financijske stabilnosti je svih godina, izuzev 2020. godine, znatno manji u odnosu na kritičnu vrijednost 1 i ukazuje na visoku likvidnost i financijsku stabilnost sektora privatnog visokog obrazovanja, kao i visok udio radnog kapitala koji je važan u okviru dijela kratkotrajne imovine koji se radi održavanja likvidnosti mora financirati iz dugoročnih obveza.

Druga skupina pokazatelja koji se odnose na zaduženost privatnih visokih učilišta obuhvaćena je Tablicom 9. i uključuje koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja, koeficijent financiranja te faktor zaduženosti izražen brojem godina.

Tablica 9. Pokazatelji zaduženosti sektora privatnog visokog obrazovanja

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Koeficijent zaduženosti	0,78	0,43	0,31	0,3	0,33
Koeficijent vlastitog financiranja	0,28	0,31	0,39	0,41	0,4
Koeficijent financiranja	0,54	0,72	0,96	6,35	0,52
Faktor zaduženosti (Broj godina)	17,41	16,34	19,72	50,92	22,95

Izvor: izrada autora, Baza poslovnih informacija info. BIZ 2.0. Dostupno na: <https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2F>

Može se vidjeti kako se koeficijent zaduženosti tijekom promatranog razdoblja smanjuje te 2021. godine iznosi 0,33 što je i više nego prihvatljiv iznos. Koeficijent vlastitog financiranja je u kontinuiranom porastu, no i dalje ispod referentne vrijednosti od 50%. Koeficijent financiranja je tijekom svih promatranih godina, izuzev 2020. godine kada je iznimno visok, ispod kritične vrijednosti od 1. Faktor zaduženosti promatra se u odnosu na referentnu vrijednost od 5 godina. Iz Tablice 9. proizlazi kako podaci o faktoru zaduženosti sektora privatnog visokog obrazovanja nisu zadovoljavajući ni u jednoj promatratanoj godini, a 2021. godine iznosi visokih 22,95 godina.

Pokazatelji uspješnosti poslovanja sektora privatnog visokog obrazovanja predstavljeni su Tablicom 10. Oni obuhvaćaju pokazatelje koji se odnose na ekonomičnost ukupnog poslovanja, rentabilnost prometa (bruto), rentabilnost prometa (neto), rentabilnost ukupne imovine neto (ROA), te rentabilnost vlastitog kapitala (ROE).

Tablica 10. Pokazatelji uspješnosti poslovanja sektora privatnog visokog obrazovanja

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	104,31%	114,19%	105,10%	108,39%	121,35%
Rentabilnost prometa bruto	7,03%	9,99%	0,75%	6,97%	-4,41%
Rentabilnost prometa neto	5,07%	8,08%	-0,48%	5,88%	-6,37%
Rentabilnost ukupne imovine neto (ROA)	36,93%	14,94%	-3,62%	6,58%	-14,68%
Rentabilnost vlastitog kapitala (ROE)	29,17%	28,97%	33,51%	31,63%	26,52%

Izvor: izrada autora, Baza poslovnih informacija info. BIZ 2.0. Dostupno na: <https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2F>

Ekonomičnost ukupnog poslovanja raste tijekom promatranog razdoblja te 2021. godine iznosi visokih 121,35%. Rentabilnost prometa je negativna 2021. godine. Kada je riječ o rentabilnosti vlastitog kapitala (ROE), u razdoblju od 2017. do 2021. godine ostvaren je zadovoljavajuć povrat na vlastiti kapital koji se kreće na razini od oko 30%. Rentabilnost ukupne imovine (ROA) bilježi zadovoljavajuće rezultate samo 2017. godine gdje povrat na imovinu iznosi gotovo 37% te 15% 2018. godine, a 2021. godine je negativna i iznosi -14,68%.

4.3. Specifičnosti tržišta privatnog visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj

U Republici Hrvatskoj se posljednjih godina veliki značaj pridaje upravo privatnim visokim učilištima koja kontinuirano ulažu u svoj razvoj i povećanje broja studijskih programa koje nude. Međutim, kao što se u drugome poglavlju rada moglo vidjeti, udio privatnih visokih učilišta je u ukupnom broju visokih učilišta 2021. godine i dalje nizak i iznosi 17,69%.

Jedna od najznačajnijih specifičnosti je to što većina privatnih visokih učilišta djeluje dominantno u okviru društvenih znanosti i to ponajviše u području ekonomije te informacijskih i komunikacijskih znanosti.

Također, od ukupno 22 privatna visoka učilišta koja trenutno djeluju na tržištu privatnog visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj, može se izdvojiti pet najvećih privatnih visokih učilišta čije je financijsko poslovanje pobliže prikazano u ovome dijelu rada. To su: Libertas međunarodno

sveučilište, Sveučilište VERN, Veleučilište Velika Gorica, Visoko učilište Algebra i Zagrebačka škola ekonomije i managementa.

Tako su u Tablici 11. prikazani rezultati koje je 2021. godine ostvarilo pet najvećih privatnih visokih učilišta. Analizirani su prihodi, broj zaposlenih, EBITDA, EBIT i neto dobit (gubitak) razdoblja te njihov udio u cjelokupnom sektoru.

Tablica 11. Rezultati pet najvećih privatnih visokih učilišta u 2021. godini i udio u ukupnom sektoru

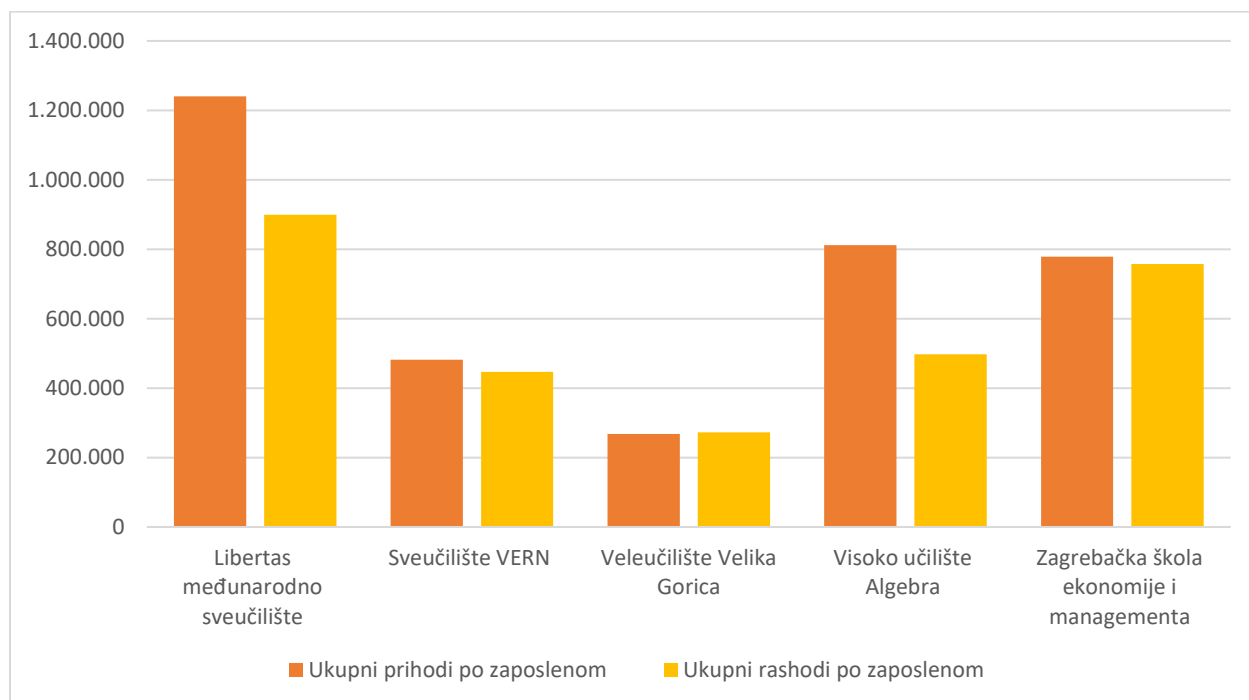
HRK (mil.)	Prihod	Zaposleni	EBITDA	EBIT	Neto dobit
Libertas međunarodno sveučilište	79,41	64	18,16	16,78	14,44
Sveučilište VERN	30,86	64	2,50	2,49	1,87
Veleučilište Velika Gorica	23,32	87	0,43	-0,41	-0,64
Visoko učilište Algebra	48,68	60	18,85	18,84	15,45
Zagrebačka škola ekonomije i managementa	28,79	37	1,12	0,83	0,51
Ukupno sektor privatnog visokog obrazovanja	269,26	453	43,67	39,1	30,96
Udio pet najvećih privatnih visokih učilišta u ukupnom sektoru	78,39%	68,87%	94,02%	98,54%	102,16%

Izvor: izrada autora, Baza poslovnih informacija info. BIZ 2.0. Dostupno na: <https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2F>

Iz navedenoga proizlazi kako su 2021. godine najbolje, i približno jednake, poslovne rezultate ostvarili Libertas međunarodno sveučilište i Visoko učilište Algebra. Njihovi su prihodi vrlo visoki u odnosu na ostala privatna visoka učilišta. Prema broju zaposlenih, vodeće učilište je Veleučilište Velika Gorica sa 87 zaposlenih. Dobit prije kamata, poreza i amortizacije (EBITDA) i dobit prije kamata i poreza (EBIT), kao vrlo važni pokazatelji, značajno su viši kod Libertas međunarodnog sveučilišta i Visokog učilišta Algebra u odnosu na ostala učilišta čiji su rezultati naspram njih gotovo zanemarivi. Neto dobit je 2021. godine najviša kod Libertas međunarodnog sveučilišta i Visokog učilišta Algebra te iznosi oko 15 mil. kn. Prema svim navedenim pokazateljima, visok udio pet najvećih učilišta u ukupnom sektoru privatnog visokog obrazovanja ukazuje na visoku koncentraciju tržišta privatnog visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj, te na to da su upravo Libertas međunarodno sveučilište, Sveučilište VERN, Veleučilište Velika Gorica, Visoko učilište

Algebra i Zagrebačka škola ekonomije i managementa tržišni lideri sektora privatnog visokog obrazovanja.

Grafikon 16. Ukupni prihodi i rashodi po zaposlenom pet najvećih privatnih visokih učilišta 2021. godine



Izvor: izrada autora, Baza poslovnih informacija info. BIZ 2.0. Dostupno na: <https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2F>

Grafikon 16. prikazuje ukupne prihode i rashode po zaposlenom pet najvećih privatnih visokih učilišta 2021. godine. Libertas međunarodno sveučilište je ostvarilo značajno više prihode po zaposlenom u iznosu od 1,24 mil. kn u odnosu na ostala učilišta, kao i rashode po zaposlenom u iznosu od 899.115 kn. Prihodi po zaposlenom Sveučilišta VERN neznatno su veći od rashoda po zaposlenom, dok je Veleučilište Velika Gorica ostvarilo rashode po zaposlenom veće od prihoda te su oba pokazatelja najniža u odnosu na ostale. Visoko učilište Algebra i Zagrebačka škola ekonomije i managementa ostvarili su podjednake prihode po zaposlenom, no rashodi po zaposlenom Zagrebačke škole ekonomije i managementa su vrlo viši nego rashodi Visokog učilišta Algebra.

Pokazatelji likvidnosti i financijske stabilnosti, pokazatelji zaduženosti te pokazatelji uspješnosti poslovanja pet najvećih privatnih visokih učilišta 2021. godine analizirani su u Tablici 12.

Tablica 12. Pokazatelji likvidnosti i financijske stabilnosti, zaduženosti i uspješnosti poslovanja pet najvećih privatnih visokih učilišta 2021. godine

	Libertas međunarodno sveučilište	Sveučilište VERN	Veleučilište Velika Gorica	Visoko učilište Algebra	Zagrebačka škola ekonomije i managementa
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,26	1,47	9,61	4,25	4,38
Koeficijent ubrzane likvidnosti	9,13	1,64	12,78	5,93	7,13
Koeficijent tekuće likvidnosti	9,13	1,64	13,34	5,93	7,13
Koeficijent financijske stabilnosti	0,83	1,90	0,19	0,00	1,32
Koeficijent zaduženosti	0,35	0,26	0,06	0,17	0,10
Koeficijent vlastitog financiranja	0,28	0,30	0,75	0,49	0,27
Koeficijent financiranja	1,25	0,88	0,09	0,35	0,36
Faktor zaduženosti (Broj godina)	35,64	1,69	0,08	1,11	0,37
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	138,00%	107,99%	98,29%	163,09%	102,80%
Rentabilnost prometa bruto	27,54%	7,40%	-1,74%	38,69%	2,72%
Rentabilnost prometa neto	18,19%	6,05%	-2,73%	31,74%	1,78%
Rentabilnost ukupne imovine neto (ROA)	10,17%	8,79%	-2,36%	33,55%	2,22%
Rentabilnost vlastitog kapitala (ROE)	100,00%	36,07%	0,00%	68,13%	8,35%

Izvor: izrada autora, Baza poslovnih informacija info. BIZ 2.0. Dostupno na: <https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2F>

2021. godine su sva promatrana visoka učilišta osim Libertas međunarodnog sveučilišta ostvarila koeficijent trenutne likvidnosti iznad kritične vrijednosti od 0,5. Koeficijent ubrzane likvidnosti je kod svih učilišta veći u odnosu na kritičnu vrijednost 1. Najveći je kod Veleučilišta Velika Gorica, a najmanji kod Sveučilišta VERN. Sveučilište VERN je ujedno i jedino privatno visoko učilište koje 2021. godine bilježi koeficijent tekuće likvidnosti ispod referentne vrijednosti od 2, dok sva ostala učilišta imaju koeficijent značajno iznad te referentne vrijednosti. Kada se u obzir uzme koeficijent financijske stabilnosti koji bi trebao biti ispod kritične vrijednosti od 1, može se vidjeti kako je u najboljoj poziciji Veleučilište Velika Gorica s koeficijentom od 0,19 te Libertas

međunarodno sveučilište s koeficijentom od 0,83. Za Visoko učilište Algebra podatak nije dostupan, no Sveučilište VERN i Zagrebačka škola ekonomije i managementa se s koeficijentima iznad kritične vrijednosti mogu potencijalno suočiti s nedostatkom likvidnosti i financijske stabilnosti.

Sva visoka učilišta 2021. godine bilježe vrlo nizak koeficijent zaduženosti. Veleučilište Velika Gorica je jedino učilište s koeficijentom vlastitog financiranja iznad kritične vrijednosti od 50%. Sva ostala učilišta imaju koeficijent vlastitog financiranja niži od 50% što znači da imaju vrlo malo imovine financirane iz vlastitih izvora. Koeficijent financiranja je kod svih visokih učilišta osim Libertas međunarodnog sveučilišta niži od kritične vrijednosti 1. Također, Libertas međunarodno sveučilište je i jedino učilište koje 2021. godine bilježi faktor zaduženosti značajno iznad kritične vrijednosti od 5 godina.

Najveću ekonomičnost ukupnog poslovanja bilježi Visoko učilište Algebra, a najmanju Veleučilište Velika Gorica koje 2021. godine posluje s gubitkom. Rentabilnost prometa, i bruto i neto, je negativna samo kod Veleučilišta Velika Gorica. Isto tako, Veleučilište Velika Gorica je i jedino učilište koje 2021. bilježi negativan povrat na imovinu. Najveća rentabilnost ukupne imovine neto ostvarena je kod Visokog učilišta Algebra i iznosi 33,55%. Podaci za rentabilnost vlastitog kapitala kod Veleučilišta Velika Gorica nisu dostupni. Najveći povrat na vlastiti kapital ostvaren je kod Libertas međunarodnog sveučilišta i Visokog učilišta Algebra.

5.ZAKLJUČAK

Republika Hrvatska prepoznaje sve veću važnost i utjecaj visokog obrazovanja na nacionalni i društveni razvoj, ali i njegovu važnost u okviru osobnog rasta i razvoja. Sve veći značaj visokog obrazovanja očituje se u kontekstu ljudskog kapitala gdje obrazovanje pridonosi poboljšanju kvalitete ljudskih resursa kao nositelja svih ključnih poslovnih i društvenih aktivnosti te kao jedne od temeljnih konkurentskih prednosti.

Područje visokog obrazovanja regulirano je zakonodavnim okvirom koji obuhvaća Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju i Zakon o visokim učilištima te se provodi kroz niz stručnih i sveučilišnih studija. Pritom se najveći dio odnosi na preddiplomske i diplomske sveučilišne studije, a najmanji dio čine kratki stručni studiji.

Trenutno u Republici Hrvatskoj djeluje 130 visokih učilišta pri čemu je udio javnih visokih učilišta u ukupnom broju visokih učilišta 82,31%, dok privatna visoka učilišta čine 17,69%. Strukturu privatnih visokih učilišta čine 3 privatna sveučilišta, 5 privatnih veleučilišta te 14 privatnih visokih škola. Područja u kojima su privatna visoka učilišta dominantno prisutna su društvene znanosti, i to ponajviše ekonomija i informacijske i komunikacijske znanosti te tehničke znanosti. Također, veliki dio njih nudi programe cjeloživotnog obrazovanja koji omogućuju poslovni i osobni razvoj. Kada je riječ o geografskoj disperziji privatnih visokih učilišta, po broju studijskih programa vodeću poziciju ima Zagreb, međutim, za razliku od javnih visokih učilišta, privatna visoka učilišta su svojim studijskim programima prisutna u velikom broju gradova. Prema tipu subjekta su privatna visoka učilišta dominantno ustanove, dok ih je tek nekoliko korisnik proračuna. Velik dio privatnih visokih učilišta je prema vrsti subjekta poduzetnik, a nekoliko ih djeluje i kao neprofitne organizacije i proračunski korisnici. Djelatnost svih privatnih visokih učilišta je visoko obrazovanje te su privatna visoka učilišta dominantno određena kao nacionalna privatna nefinancijska društva.

Naglasak je stavljen na financijsko poslovanje sektora privatnog visokog obrazovanja u razdoblju od 2017. do 2021. godine. Prihodi i rashodi privatnih visokih učilišta rastu u razdoblju od 2017. do 2021. godine s iznimkom 2020. godine kada je došlo do blagog pada te je porast prihoda 2021. godine u odnosu na 2017. godinu veći od porasta rashoda. Udio pet najvećih privatnih visokih učilišta je vrlo visok svih promatranih godina, a posebno 2021. godine. Neto dobit privatnih visokih

učilišta kontinuirano raste do 2021. godine gdje se neto dobit u odnosu na 2017. gotovo udvostručila, a oko 96% dobiti se odnosi na Libertas međunarodno sveučilište i Visoko učilište Algebra. Rast neto dobiti na razini analiziranih privatnih visokih učilišta veći je od porasta prihoda što je dovelo do visoke neto marže. Prema broju zaposlenih su vodeća privatna visoka učilišta Veleučilište Velika Gorica, Libertas međunarodno sveučilište, Sveučilište VERN te Visoko učilište Algebra. Libertas međunarodno sveučilište, Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment, Visoka škola za informacijske tehnologije u Zagrebu i Zagrebačka škola ekonomije i managementa bilježe najviše prosječne mjesečne plaće koje iznose više od 10.000 kuna, dok većina privatnih visokih učilišta ima mjesečne plaće u rasponu od 8.000 do 9.000 kuna. Tijekom svih promatranih godina prihodi po zaposlenom nadmašuju rashode po zaposlenom.

Analiza financijskih pokazatelja ukazuje na visoku likvidnost i financijsku stabilnost sektora privatnog visokog obrazovanja. Važnu stavku predstavljaju pokazatelji zaduženosti. Unatoč tome što su koeficijent zaduženosti i koeficijent financiranja u prihvatljivim iznosima, koeficijent vlastitog financiranja je svih godina ispod referentne vrijednosti od 50% što ukazuje na nedostatak imovine financirane vlastitim izvorima. Faktor zaduženosti je značajno visok tijekom promatranog razdoblja što bi moglo dodatno potaknuti poteškoće u poslovanju. Ekonomičnost ukupnog poslovanja raste tijekom promatranog razdoblja i 2021. godine iznosi visokih 121,35%. Rentabilnost ukupne imovine (ROA) bilježi zadovoljavajuće rezultate samo 2017. i 2018. godine, a 2021. godine je negativna. Ostvaren je zadovoljavajuć povrat na vlastiti kapital koji se kreće na razini od oko 30%.

Naposljetku, financijski je analizirano pet najvećih privatnih visokih učilišta u 2021. godini. Prema svim navedenim pokazateljima, visok udio pet najvećih učilišta u ukupnom sektoru privatnog visokog obrazovanja ukazuje na visoku koncentraciju tržišta privatnog visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj, te na to da su upravo Libertas međunarodno sveučilište, Sveučilište VERN, Veleučilište Velika Gorica, Visoko učilište Algebra i Zagrebačka škola ekonomije i managementa tržišni lideri sektora privatnog visokog obrazovanja.

POPIS SLIKA

Slika 1. Shema sustava visokog obrazovanja u Hrvatskoj	7
--	---

POPIS TABLICA

Tablica 1. Pregled privatnih visokih učilišta po tipu i vrsti.....	15
Tablica 2. Komparativni prikaz školarina privatnih visokih učilišta prema studijskom programu.....	23
Tablica 3. Privatna visoka učilišta prema tipu i vrsti subjekta, djelatnosti i ESA sektoru	28
Tablica 4. Struktura prihoda sektora privatnog visokog obrazovanja (u mil. kn)	34
Tablica 5. Struktura rashoda sektora privatnog visokog obrazovanja (u mil. kn).....	36
Tablica 6. Struktura neto dobiti sektora privatnog visokog obrazovanja (u kn)	38
Tablica 7. Broj zaposlenih i mjesečna plaća privatnih visokih učilišta 2021. godine	39
Tablica 8. Pokazatelji likvidnosti i financijske stabilnosti sektora privatnog visokog obrazovanja	41
Tablica 9. Pokazatelji zaduženosti sektora privatnog visokog obrazovanja.....	42
Tablica 10. Pokazatelji uspješnosti poslovanja sektora privatnog visokog obrazovanja	43
Tablica 11. Rezultati pet najvećih privatnih visokih učilišta u 2021. godini i udio u ukupnom sektoru	44
Tablica 12. Pokazatelji likvidnosti i financijske stabilnosti, zaduženosti i uspješnosti poslovanja pet najvećih privatnih visokih učilišta 2021. godine	46

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Broj studijskih programa po vrsti.....	9
Grafikon 2. Udio javnih i privatnih visokih učilišta u ukupnom broju visokih učilišta	12
Grafikon 3. Broj javnih visokih učilišta po vrsti	13
Grafikon 4. Broj privatnih visokih učilišta po vrsti.....	14
Grafikon 5. Broj studijskih programa po privatnim sveučilištima	16
Grafikon 6. Broj studijskih programa po privatnim veleučilištima	17
Grafikon 7. Broj studijskih programa po privatnim visokim školama	18
Grafikon 8. Prisutnost privatnih visokih učilišta u pojedinim znanstvenim područjima.....	19
Grafikon 9. Prisutnost privatnih visokih učilišta u društvenim znanostima	20
Grafikon 10. Broj visokih učilišta prema mjestu izvođenja	26
Grafikon 11. Broj studijskih programa privatnih visokih učilišta prema mjestu izvođenja	27
Grafikon 12. Prihod sektora privatnog visokog obrazovanja (u mil. kn) i udio pet najvećih privatnih visokih učilišta (%) od 2017. do 2021. godine	33
Grafikon 13. Rashod sektora privatnog visokog obrazovanja (u mil. kn) i udio pet najvećih privatnih visokih učilišta (%) od 2017. do 2021. godine	35
Grafikon 14. Neto dobit i neto marža (%) sektora privatnog visokog obrazovanja	37
Grafikon 15. Ukupni prihodi po zaposlenom i ukupni rashodi po zaposlenom sektora privatnog visokog obrazovanja	40
Grafikon 16. Ukupni prihodi i rashodi po zaposlenom pet najvećih privatnih visokih učilišta 2021. godine	45

LITERATURA

Agencija za znanost i visoko obrazovanje. *Aktivnosti*. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/ot-nama/djelokrug-rada/aktivnosti>

Agencija za znanost i visoko obrazovanje. *Misija i vizija*. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/ot-nama/misija-i-vizija> (17.6.2022.)

Agencija za znanost i visoko obrazovanje. *Pravni okvir*. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/ot-nama/propisi/pravni-okvir>

Agencija za znanost i visoko obrazovanje. *Shema studija u RH*. Preuzeto s: <https://www.azvo.hr/hr/designs-9852/58-preglednik-studijskih-programa/399-shema-studija-u-rh>

Agencija za znanost i visoko obrazovanje. *Sustav visokog obrazovanja*. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/visoko-obrazovanje/uloga-azvo-u-sustavu-visokog-obrazovanja-i-znanosti-rh>

Agencija za znanost i visoko obrazovanje. *Vrste studija u Republici Hrvatskoj*. Dostupno na: <https://www.azvo.hr/hr/visoko-obrazovanje/vrste-studija-u-republici-hrvatskoj>

Baza poslovnih informacija info. BIZ 2.0. Dostupno na: <https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2F>

Državni zavod za statistiku (2015) *Odluka o statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora 2010. - SKIS 2010*. Zagreb: Narodne novine

Državni zavod za statistiku. (2022) *Studenti u akademskoj godini 2020./2021*. Dostupno na: <https://dzs.gov.hr/>

Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment. Službena stranica. Dostupno na: <https://www.bernays.hr/>

Effectus poduzetnički studiji. Službena stranica. Dostupno na: <https://effectus.com.hr/>

Europska komisija. *Hrvatska: Financiranje visokog obrazovanja*. Dostupno na: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-funding-14_hr

Europska poslovna škola Zagreb. Službena stranica. Dostupno na: <http://ebus.hr/>

Gradska razvojna agencija. *Poduzetništvo*. Dostupno na: <https://www.gras.com.hr/poduzetnistvo/>

Hrvatsko katoličko sveučilište. Službena stranica. Dostupno na: <https://www.unicath.hr/>

Istarsko veleučilište. Službena stranica. Dostupno na : <https://www.iv.hr/>

Libertas međunarodno sveučilište. Službena stranica. Dostupno na: <https://www.libertas.hr/>

Ministarstvo znanosti i obrazovanja. *Javno financiranje*. Dostupno na: <https://mzo.gov.hr/istaknute-teme/odgoj-i-obrazovanje/visoko-obrazovanje/financiranje-visokog-obrazovanja-i-visokih-ucilista/javno-financiranje/1564>

Ministarstvo znanosti i obrazovanja. *Nadležnost Ministarstva znanosti i obrazovanja*. Dostupno na: <https://mzo.gov.hr/o-ministarstvu/nadleznost-ministarstva-znanosti-i-obrazovanja-4111/4111>

Ministarstvo znanosti i obrazovanja. *Visoka učilišta i studijski programi*. Dostupno na: <https://mzo.gov.hr/istaknute-teme/odgoj-i-obrazovanje/visoko-obrazovanje/visoka-ucilista-i-studijski-programi/156>

MOZVAG – Preglednik studijskih programa. Dostupno na: <https://mozvag.srce.hr/preglednik/>

Narodne novine: *Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju* (NN 45/2009), Zagreb: Narodne novine, Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_04_45_1031.html

Narodne novine: *Zakon o ustanovama* (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08), Zagreb: Narodne novine, Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1993_08_76_1548.html

Narodne novine: *Zakon o visokim učilištima* (NN 59/1996), Zagreb: Narodne novine, Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1996_07_59_1187.html

Narodne novine: *Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* (NN 123/2003), Zagreb: Narodne novine, Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2003_07_123_1742.html

Poslovno veleučilište Zagreb. Službena stranica. Dostupno na: <https://pvzg.hr/>

RIT Croatia. Službena stranica. Dostupno na : <https://www.croatia.rit.edu/>

RRiF Visoka škola za financijski menadžment. Dostupno na: <https://www.rrif.hr/>

Sveučilište Vern. Službena stranica. Dostupno na: <https://vern.hr/>

Vašiček, D., Vašiček, V. (2016). *Računovodstvo proračunskih i neprofitnih organizacija* [online]. Rijeka: Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci. Dostupno na: http://www.vasicek_racunovodstvo_proracunskih_i_neprofitnih_organizacija_2016-2.pdf//

Veleučilište Baltazar Zaprešić. Službena stranica. Dostupno na: <https://www.bak.hr/>

Veleučilište u Bjelovaru. Službena stranica. Dostupno na: <https://vub.hr/>

Veleučilište Velika Gorica. Službena stranica. Dostupno na: <https://vvg.hr/>

Visoka poslovna škola "PAR". Službena stranica. Dostupno na : <https://par.hr/>

Visoka škola Arca. Službena stranica. Dostupno na : <http://visokaskolaarca.hr/>

Visoka škola Ivanić-Grad. Službena stranica. Dostupno na: <https://vsig.hr/web/>

Visoka škola za informacijske tehnologije u Zagrebu. Službena stranica. Dostupno na: <https://www.vsite.hr/hr>

Visoka škola za menadžment i dizajn "Aspira". Službena stranica. Dostupno na: <https://www.aspira.hr/>

Visoka škola za sigurnost. Službena stranica. Dostupno na: <https://www.vss.hr/>

Visoko evanđeosko teološko učilište u Osijeku. Službena stranica. Dostupno na : <http://www.evtos.hr/hr/>

Visoko učilište Algebra. Službena stranica. Dostupno na : <https://www.algebra.hr/visoko-uciliste/>

Zagrebačka škola ekonomije i managementa. Službena stranica. Dostupno na: <https://zsem.hr/>

Zašto stručni studiji ne mogu biti izjednačeni sa sveučilišnima? (2020) Dostupno na: <http://www.unizg.hr/nc/vijest/article/zasto-strucni-studiji-ne-mogu-biti-izjednaceni-sa-sveucilisnima/>

ŽIVOTOPIS

OSOBNJE INFORMACIJE

Ime i prezime: Ana Radić

Datum i mjesto rođenja: 30. siječnja 1999., Zagreb

OBRAZOVANJE

2017. – 2022. Ekonomski fakultet Zagreb
Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Poslovna ekonomija
smjer Financije

2013. – 2017. Srednja škola Ivan Švear Ivanić – Grad
Opća gimnazija

RADNO ISKUSTVO

rujan 2021. – studeni 2021. Državni zavod za statistiku: *Kontrolor u popisu stanovništva*

rujan 2020. – listopad 2020. Državni zavod za statistiku: *Sudjelovanje u popisu poljoprivrede*

listopad 2019. – veljača 2020. Ekonomski fakultet Zagreb, Katedra za ekonomsku teoriju:
Demonstrator

OSOBNJE VJEŠTINE

Jezici: engleski jezik, njemački jezik

Digitalne vještine: MS Office – Word, Excel, Powerpoint